

**VIII JORNADA
DE PATRIMONI
CULTURAL**

*LA INTEL·LIGÈNCIA
ARTIFICIAL APLICADA
AL PATRIMONI
CULTURAL*

Generalitat de Catalunya
Agència Catalana
del Patrimoni Cultural

**Intel·ligència artificial i patrimoni cultural:
Aplicacions actuals i futures perspectives**

Hèctor A. Orengo

Profesor de Recerca ICREA, BSC-CNS

La Intel·ligència Artificial es una camp molt ampli
Normalment, les aplicacions dedicades al patrimoni cultural s'engloben dins de l'aprenentatge automàtic i l'aprenentatge profund, i es centren en tasques de detecció, identificació, agrupació, classificació i regressió.

Aquests s'apliquen predominantment en tres àrees interrelacionades:

Extracció i anàlisi de dades complexes/massives

Automatització de tasques simples

Predicció de dades

Les tecnologies de IA generativa constitueixen un cas particular

Dades d'entrenament

El procés basic per l'aplicació de mètodes d'aprenentatge automàtic requereix:

- Dades d'entrenament i validació
- Algoritme
- Computació

A les disciplines relacionades amb el patrimoni cultural disposem de poques dades donada la natura del patrimoni... en molts casos únic!

Les fonts poden ser extremadament diverses, però es poden classificar en:

- Textos
- Imatges (imatges de banda única, RGB, multi- i híper-espectrals, geofísica, etc.)
- Àudio i vídeo
- Models 3D de diversos tipus
- Dades sensorials (temperatura, humitat, lidar, etc.)
- Metadades i bases de dades
- Fonts contextuais
- Interaccions d'usuari

Principals problemes

Només detecta el que ha estat entrenat per detectar amb les fonts que s'han fet servir

Pot estar fent servir uns criteris diferents als teus per executar la feina

Els nostres prejudicis són els del detector

Aplicacions de mètodes d'aprenentatge automàtic en el camp del patrimoni cultural

1. Conservació i Restauració

- Predicció de deteriorament
- Restauració digital
- Anàlisi de materials

2. Digitalització i Reconstrucció

- Reconstrucció 3D

3. Anàlisi i catalogació

- Classificació automàtica d'artefactes
- Reconeixement de patrons i estils
- Atribució d'obres

4. Interpretació i Accés

- Transcripció i traducció de textos antics
- Anàlisi de llenguatge natural en documents històrics

5. Detecció de Falsificacions

- Anàlisi forense digital
- Verificació d'autenticitat

6. Detecció i monitoratge de tràfic il·lícit d'elements patrimonials

- Identificació d'element patrimonials a la web i xarxes socials
- Detecció de tràfic d'aquest elements
- Identificació d'agents i xarxes de tràfic

7. Detecció i monitoratge de jaciments arqueològics

- Detecció de jaciments prèviament desconeguts
- Monitoratge dels jaciments per detectar impactes

8. Educació i Disseminació

- Assistents virtuals i xatbots
- Experiències educatives personalitzades
- Sistemes de recomanació cultural

Aplicacions de mètodes d'aprenentatge automàtic en el camp del patrimoni cultural

1. Conservació i Restauració

- Predicció de deteriorament
- Restauració digital
- Anàlisi de materials

2. Digitalització i Reconstrucció

- **Reconstrucció 3D**

3. Anàlisi i catalogació

- **Classificació automàtica d'artefactes**
- **Reconeixement de patrons i estils**
- Atribució d'obres

4. Interpretació de txtos

- Transcripció i traducció de textos antics
- Anàlisi de llenguatge natural en documents històrics

5. Detecció de Falsificacions

- Anàlisi forense digital
- Verificació d'autenticitat

6. Detecció i monitoratge de tràfic il·lícit d'elements patrimonials

- **Identificació d'element patrimonials a la web i xarxes socials**
- Detecció de tràfic d'aquest elements
- Identificació d'agents i xarxes de tràfic

7. Detecció i monitoratge de jaciments arqueològics

- **Detecció de jaciments prèviament desconeguts**
- **Monitoratge dels jaciments per detectar impactes**

8. Educació i Disseminació

- Assistents virtuals i xatbots
- **Experiències educatives personalitzades**
- **Sistemes de recomanació cultural**

Aprenentatge automàtic per la
detecció de jaciments arqueològics

**VIII JORNADA
DE PATRIMONI
CULTURAL**

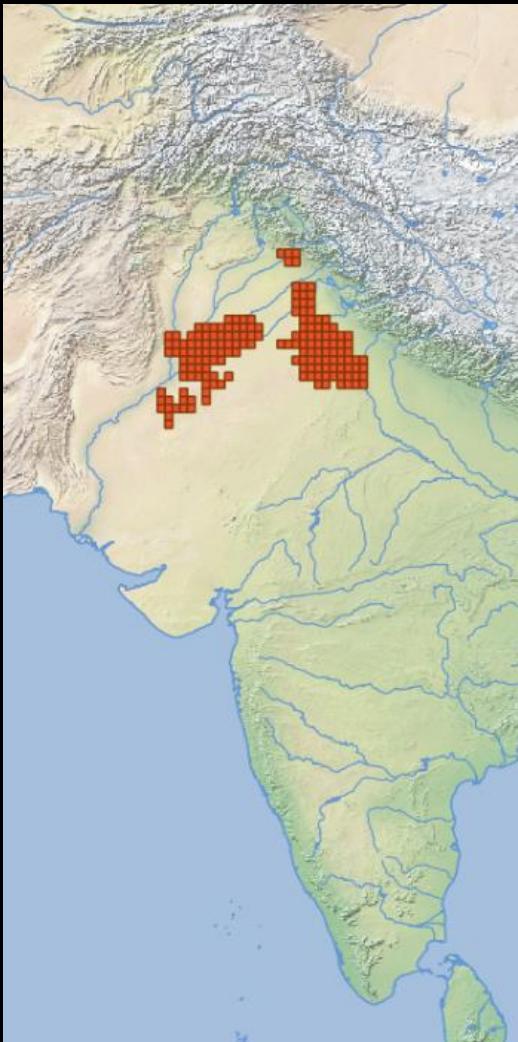
*LA INTEL·LIGÈNCIA
ARTIFICIAL APLICADA
AL PATRIMONI
CULTURAL*

Mapes Sol d'1 polzada

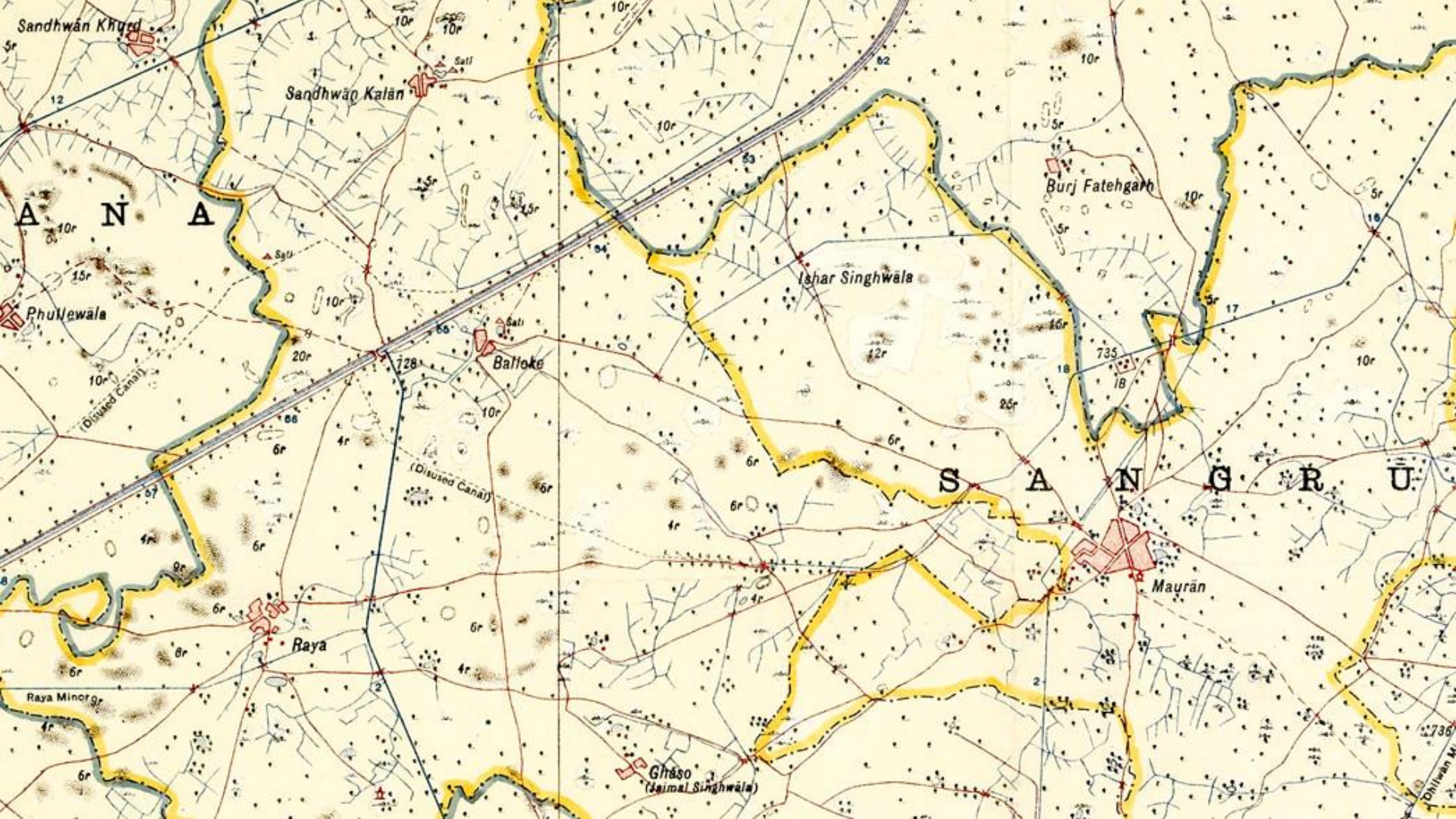
- Cobreixen la major part del país
- Anteriors a les modificacions paisatgístiques a gran escala del segle 20
- Es representen milers de túmuls corresponents a jaciments arqueològics desapareguts i altres elements d'interès arqueològic

Tanmateix:

- Molt de temps per extreure manualment
- Difícil cobrir tota la zona sistemàticament
- Incoherències en les característiques extretes per diferents persones

Q Search location

Layers

Georeferencing Progress

Zoom level 0 - 21

COLOR BASED ON
status

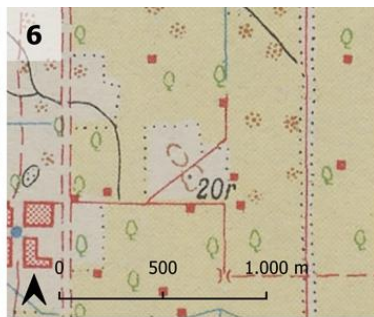
- NOT ORDERED
- ORDERED
- SCANNED
- IN PROGRESS
- GEOREFERENCED
- MISSING / PROBLEMATIC

© CARTO, © OpenStreetMap contributors

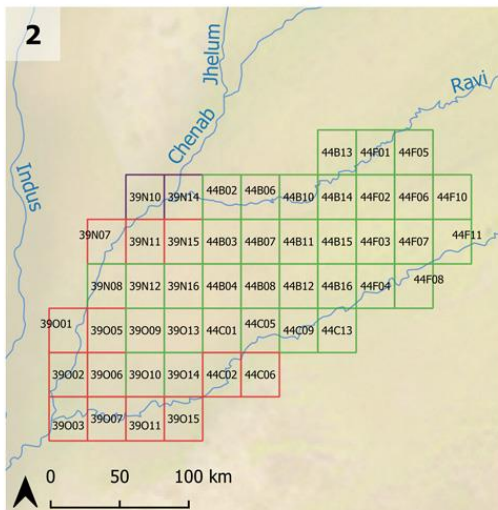

Tibba Bahawal Wah (5-8 C. AD)

Lohama Lal Tibba (3300-1400 BC)

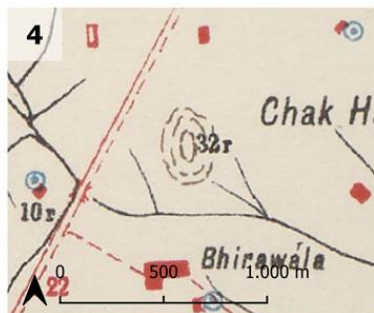
Test area SoI 1 inch/1 mile map sheets

Editions used in the test

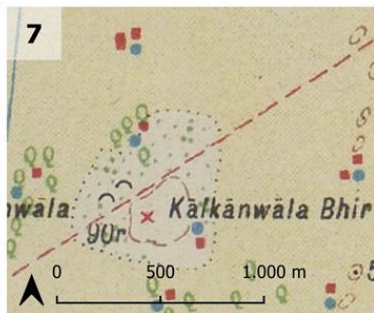
1900s editions

1930s editions

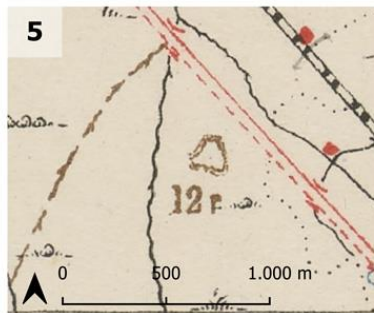
1940s editions (not used)

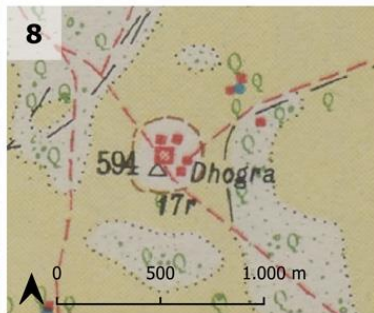
Nawan Shehr Bhir (8-15 C. AD)

Kalkanwala Bhir (8-16 C. AD)

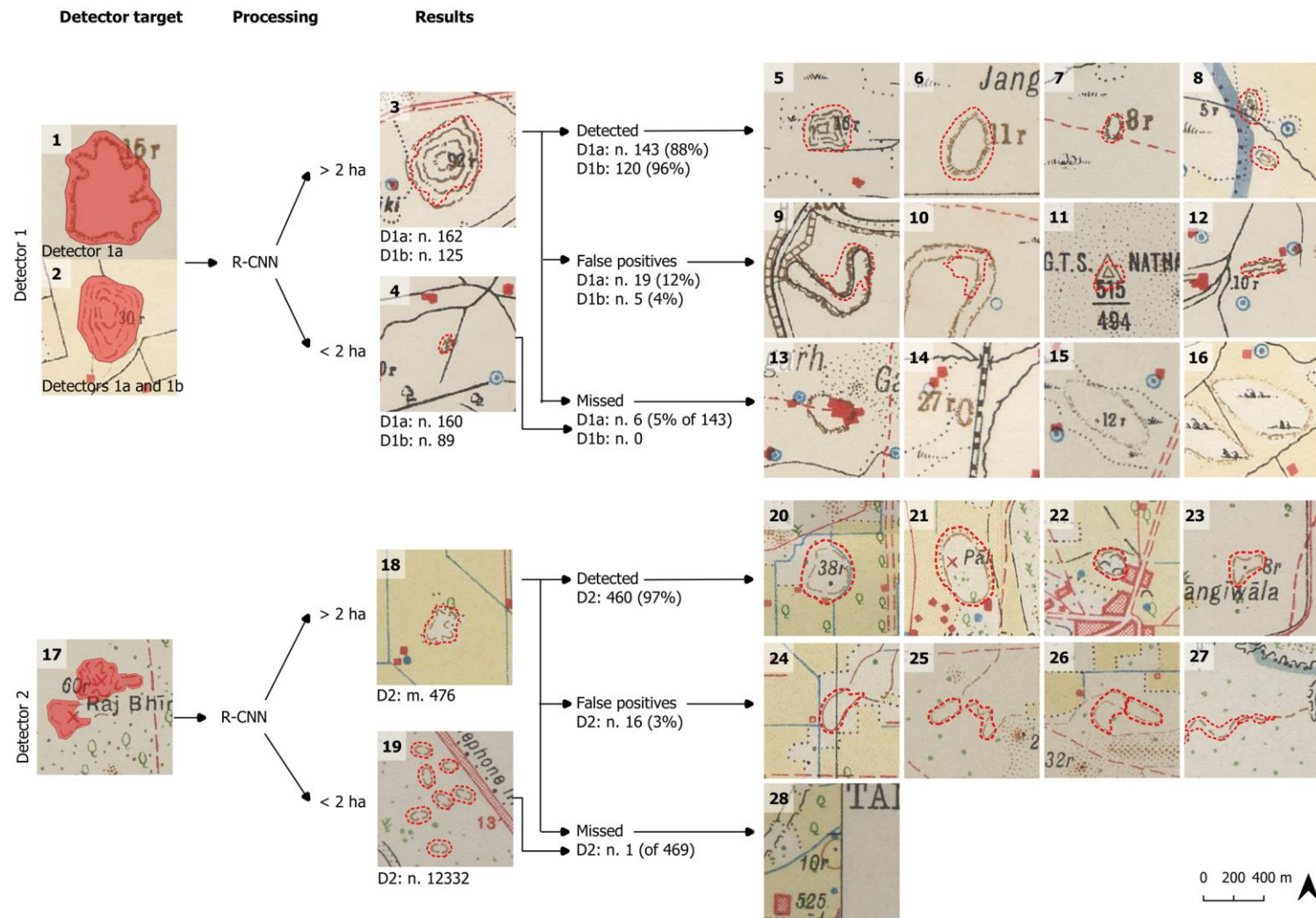
Mithu Di Basti (8-16 C. AD)

Fort of Burj Doruara (16-18 C. AD)

Garcia, A.; Orenge, H.A.; Lawrence, D.; Philip, G.; Hopper, K. & Petrie, C.A. 2020. Potential of deep learning segmentation for the extraction of archaeological features from historical map series. *Archaeological Prospection*.

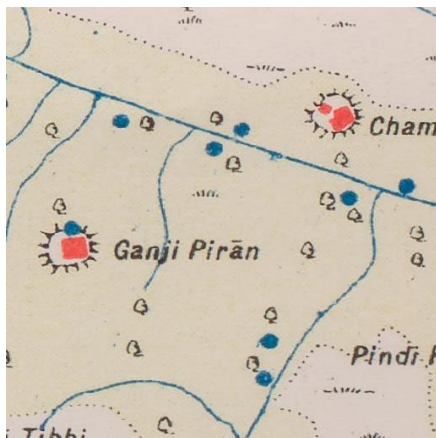

Millora de la detecció

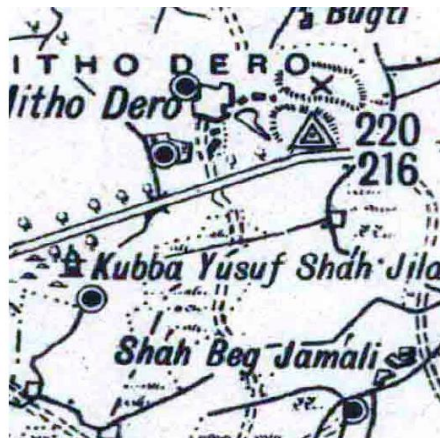
- Reducció significativa de la capacitat de detecció quan s'utilitzen mapes diferents d'aquells amb els quals es va entrenar l'algoritme
- Originalment es va utilitzar una plataforma d'aprenentatge automàtic de detecció pròpia:
  - No és gratuït
  - No reproduïble
  - No va ser possible proporcionar aquesta eina a les parts interessades
  - L'algoritme no es va poder modificar per adaptar-lo a la naturalesa específica de les fonts
  - L'algoritme no s'ha pogut modificar per filtrar falsos positius segons la forma o l'entorn del paisatge
- Era necessari desenvolupar els nostres propis detectors

Aprentatge de currículum per a la detecció automatitzada de jaciments en mapes històrics del Sol

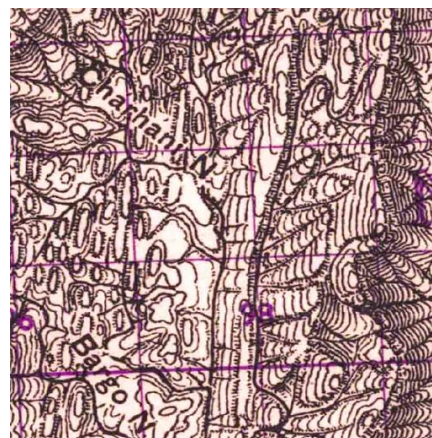
El principal problema era detectar jaciments en mapes molt variables:

(a)

(b)

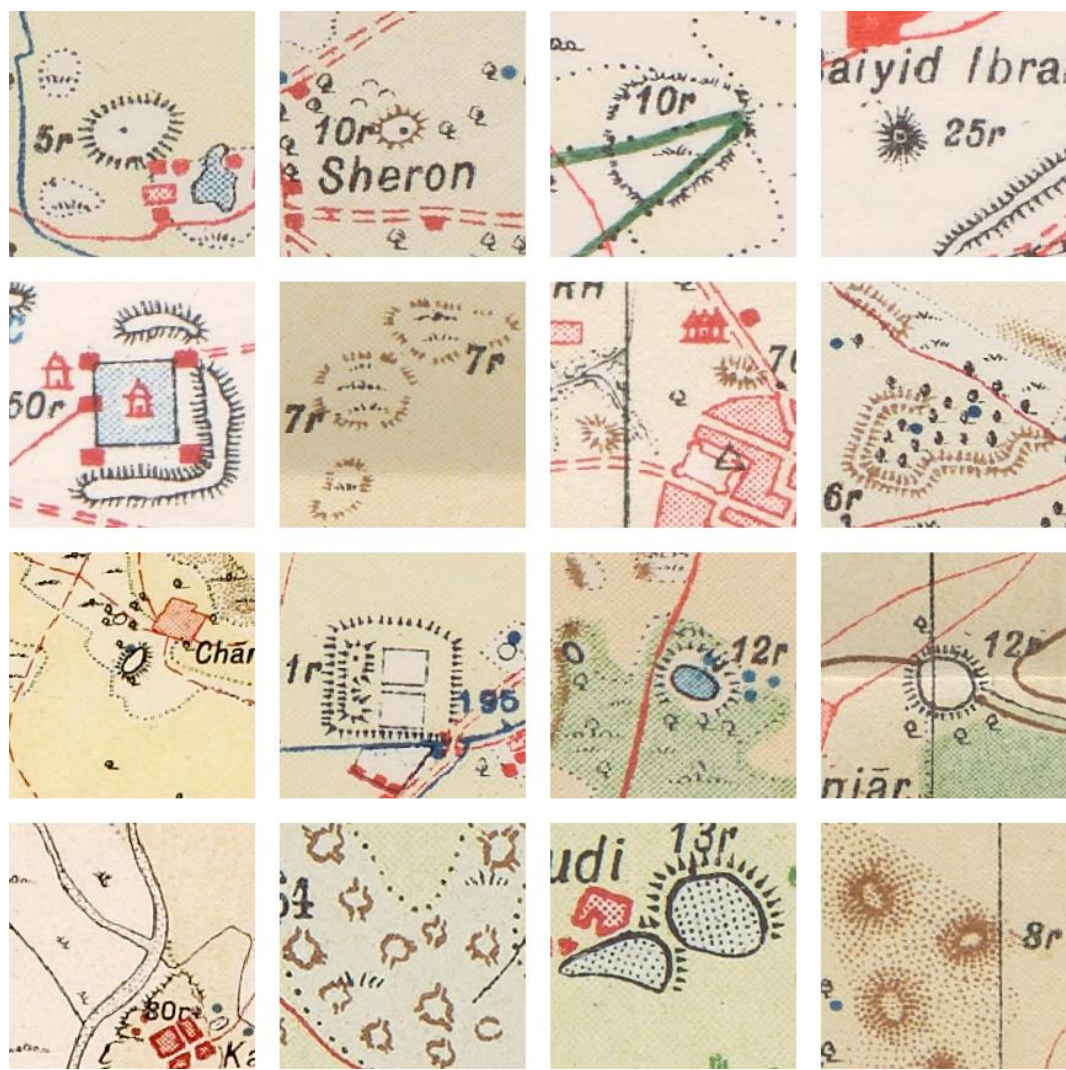
(a)

(b)

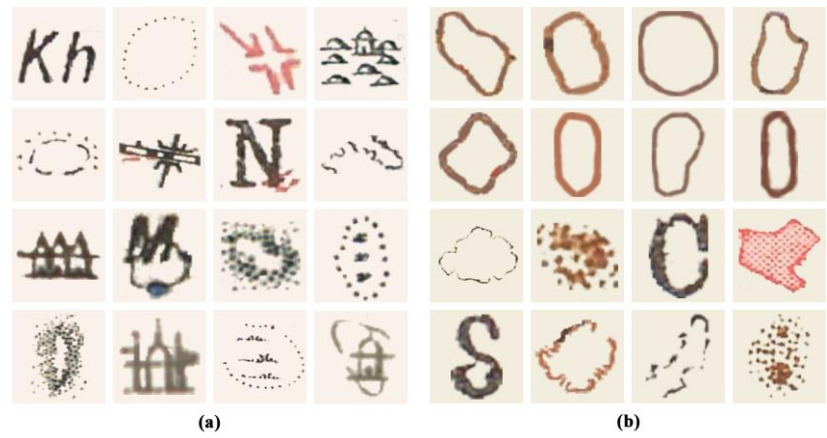
Iban Berganzo-Besga, Hector A. Orenco, Felipe Lumbreras, Aftab Alam, Rosie Campbell, Petrus J. Gerrits, Jonas Gregorio de Souza, Afifa Khan, María Suárez-Moreno, Jack Tomaney, Rebecca C. Roberts, Cameron A. Petrie. 2023. Curriculum Learning-based Strategy for Archaeological Mound Features Detection from Historical Maps in Low-Density Areas in India and Pakistan. *Scientific Reports*, 23: 11257

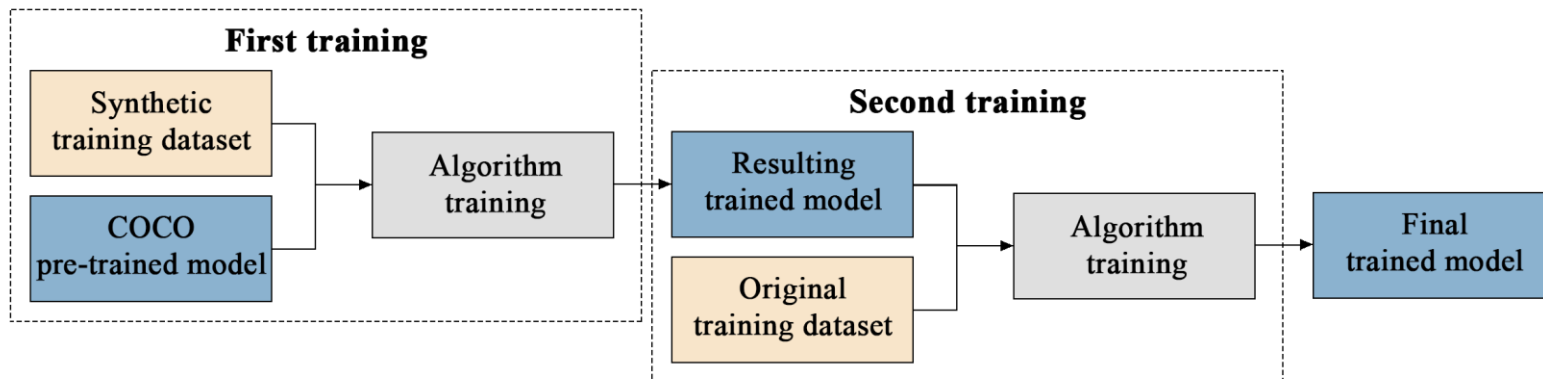
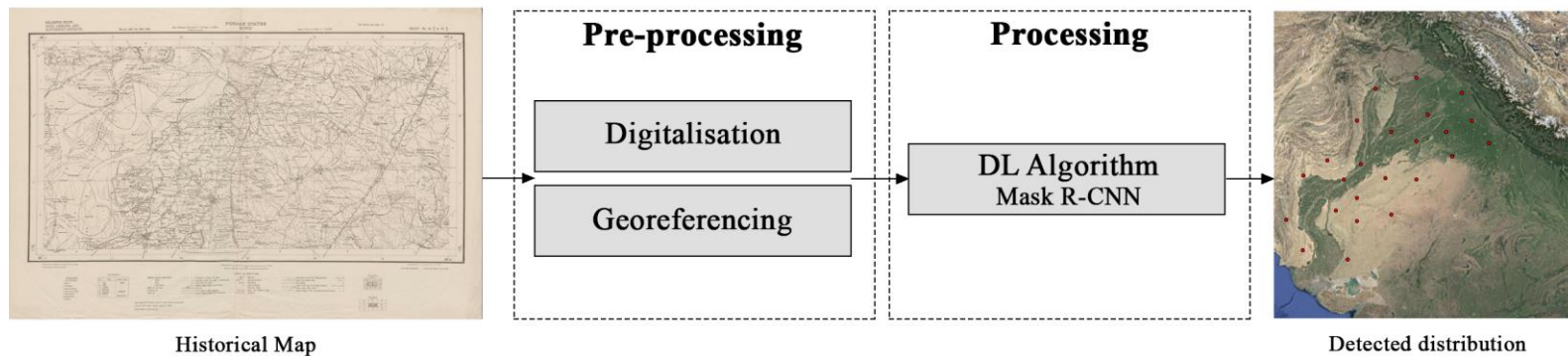
Problemes:

Alta diversitat de formes
 Presència d'elements a l'interior dels monticles que també es van detectar
 Les característiques topogràfiques també es podrien representar com a monticles

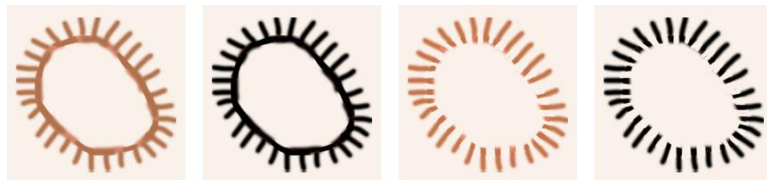

(a) (b)

Aprentatge de currículum per a la detecció automatitzada de jaciments en mapes històrics del Sol

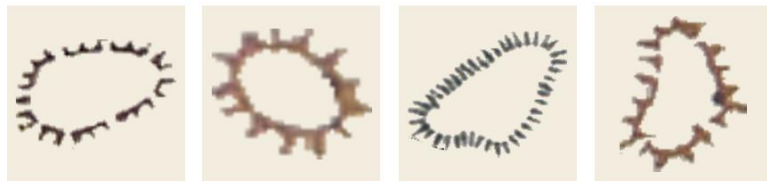
Dades sintètiques i augment de dades

(a)

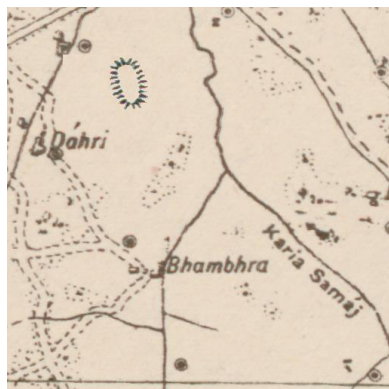
(c)

(b)

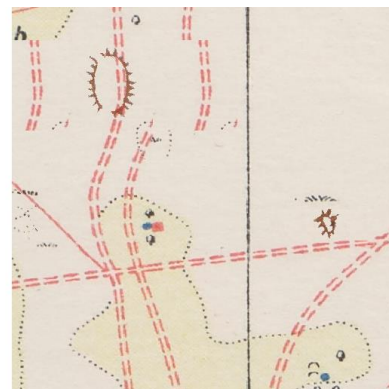
(d)

(a)

(b)

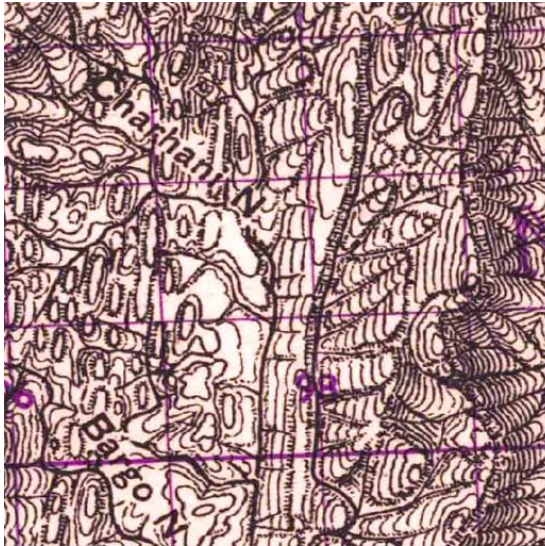
(c)

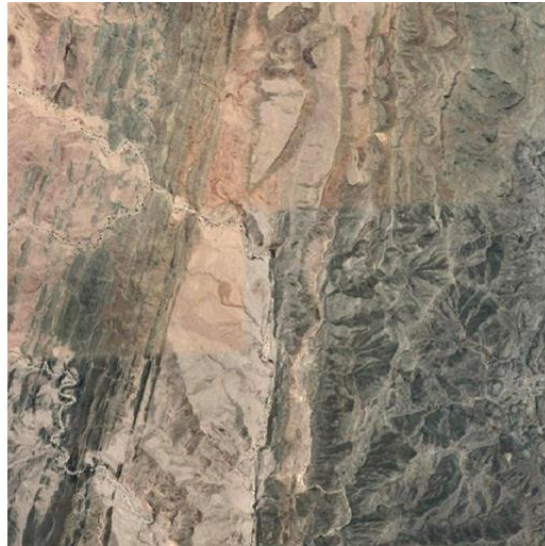
Aprentatge de currículum per a la detecció automatitzada de jaciments en mapes històrics del Sol

Filtratge de falsos positius:

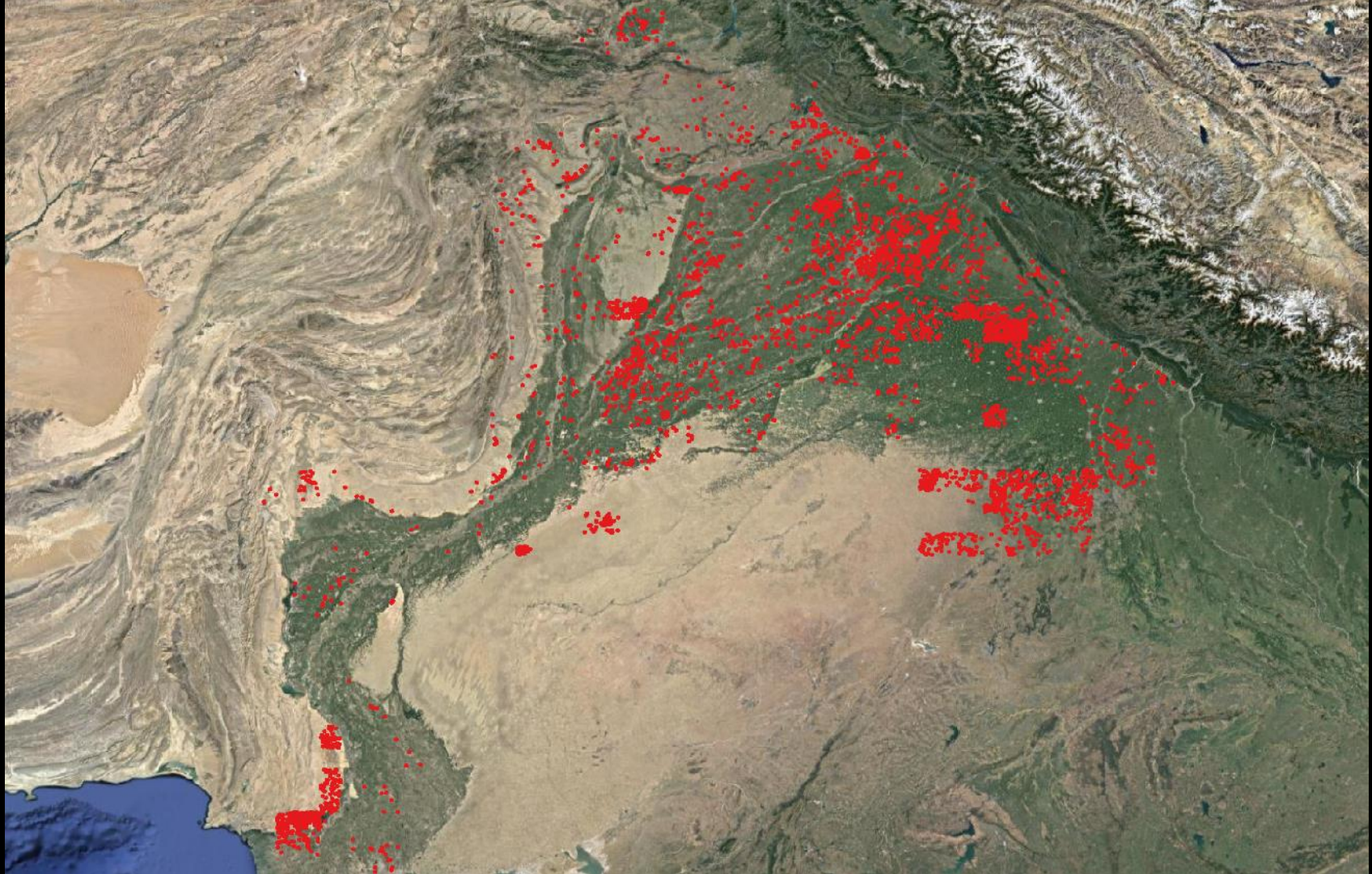
- Basat en la mida (es van filtrar els monticles més petits, que no podien correspondre amb els monticles)
- Topografia (talussos i cims continus corresponents a la topografia natural)
- Basat en formes (anàlisi de taques utilitzat per eliminar monticles allargats corresponents a dunes)

(a)

(b)

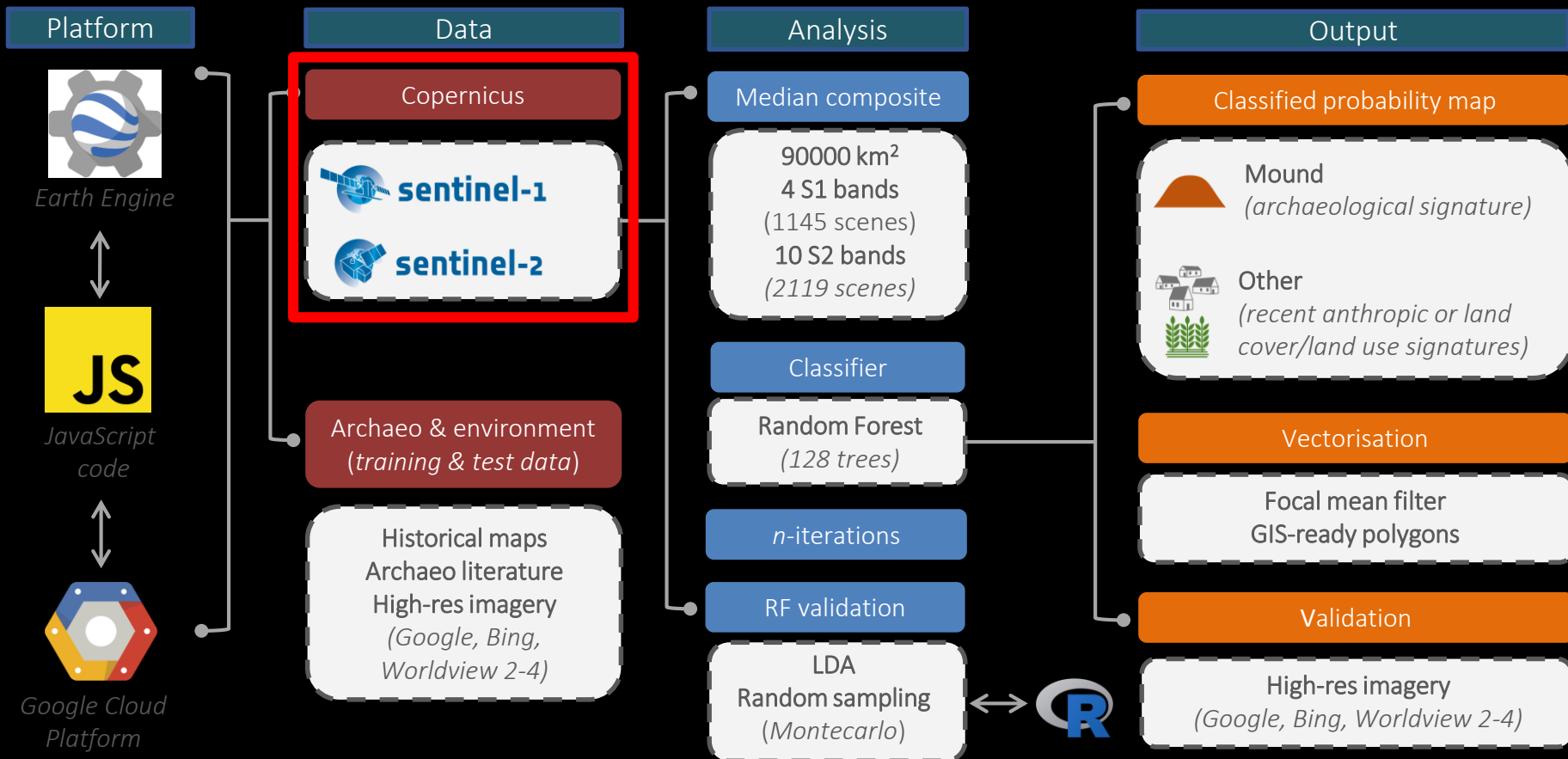

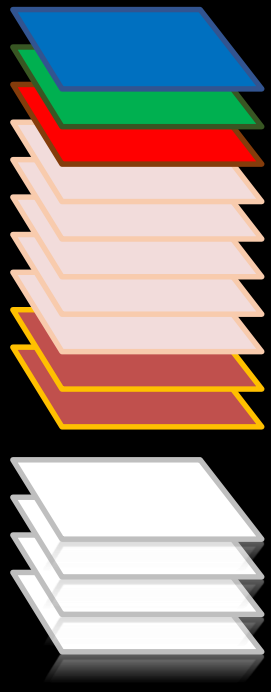
Detecció d'aprenentatge automàtic multitemporal i multifont de jaciments arqueològics

Orengo et al. 2020. Automated detection of archaeological mounds using machine learning classification of multi-sensor and multi-temporal satellite data. *PNAS*, 117(31): 18240-18250.

Methodological workflow

Type	Source	Bands	Proxy	m/px		
Passive	Reflectance Sentinel 2 multitemp cloud-free Averages (MuTeC-FAv)	B	Visible	Colour		10
		G				10
		R				10
		RE1	Red Edge	Vegetation		20
		RE2				20
		RE3				20
		NIR				10
		RE4	Short Wave Infrared	Chemical composition		20
		SWIR1				20
		SWIR2				20
Active	Sentinel 1 MT-med	Cb A-VV	SAR	Physical/material Soil penetration		10
		Cb A-VH				10
		Cb D-VV				10
		Cb D-VH				10

1105 SAR images (4 bands x image)

- 1) Removal of low intensity noise and invalid data on scene edges
- 2) Thermal noise removal,
- 3) Radiometric calibration
- 4) Terrain correction using SRTM 30
- 5) Speckle filtering by aggregation and median values

Big Data

Data cleaning

3201 Multispectral images (10 bands x image)

- 1) Cloud filtering using the cirrus and cloud band
- 2) Mean of multitemporal stacks seasonally grouped

Big Data

Data cleaning

Training data

- Historical maps
- Survey
- Arch literature
- High-res imagery

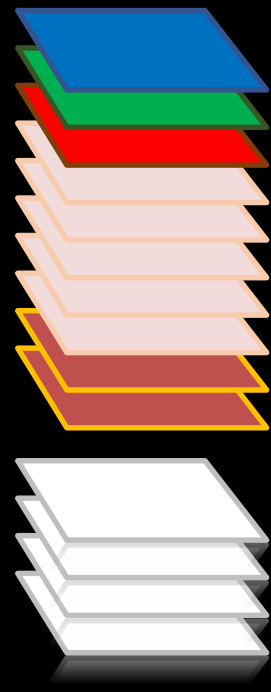
Train ML classifier

- RF
- 300 trees
- Probability

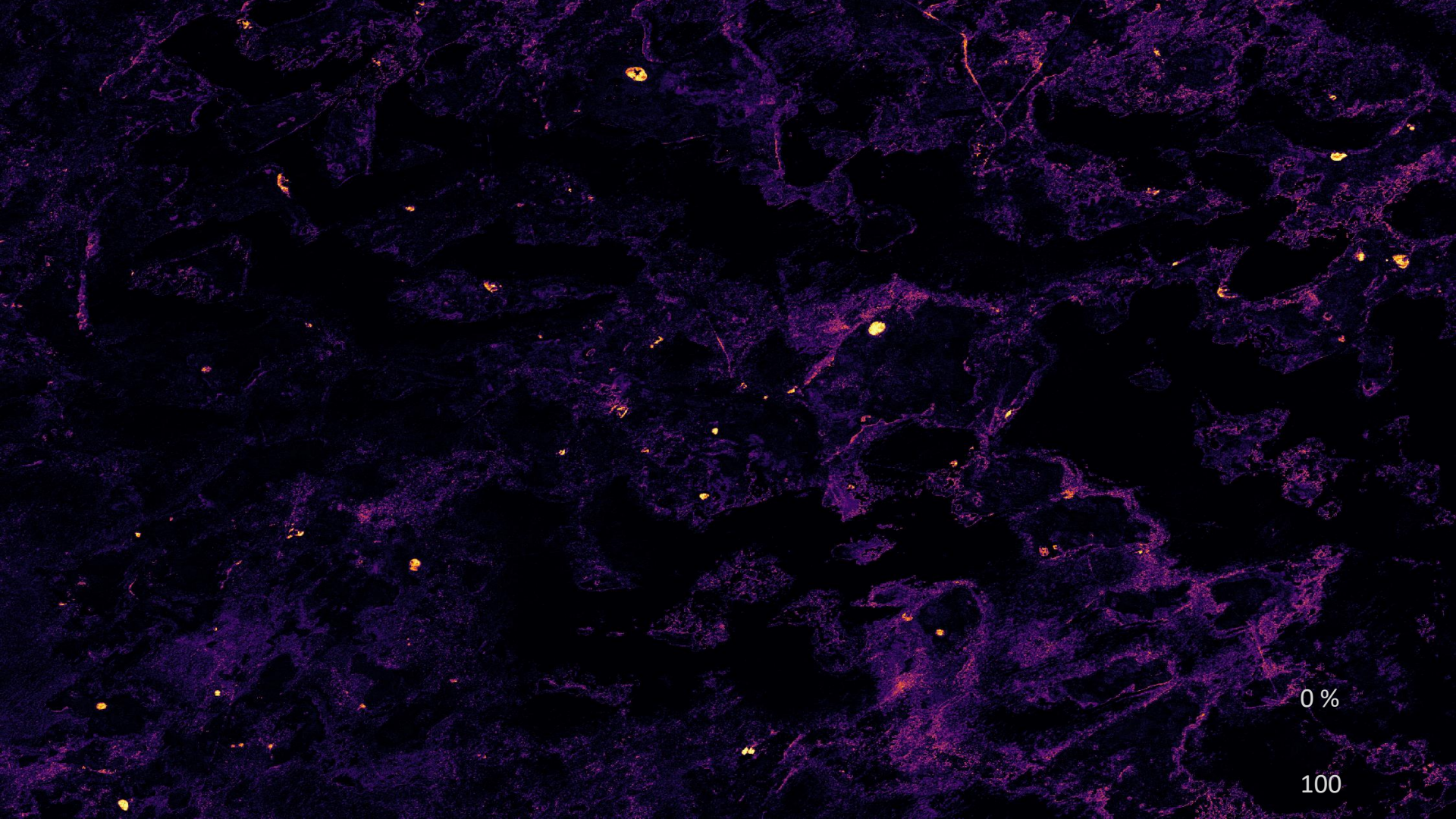

Apply classifier

- n iterations

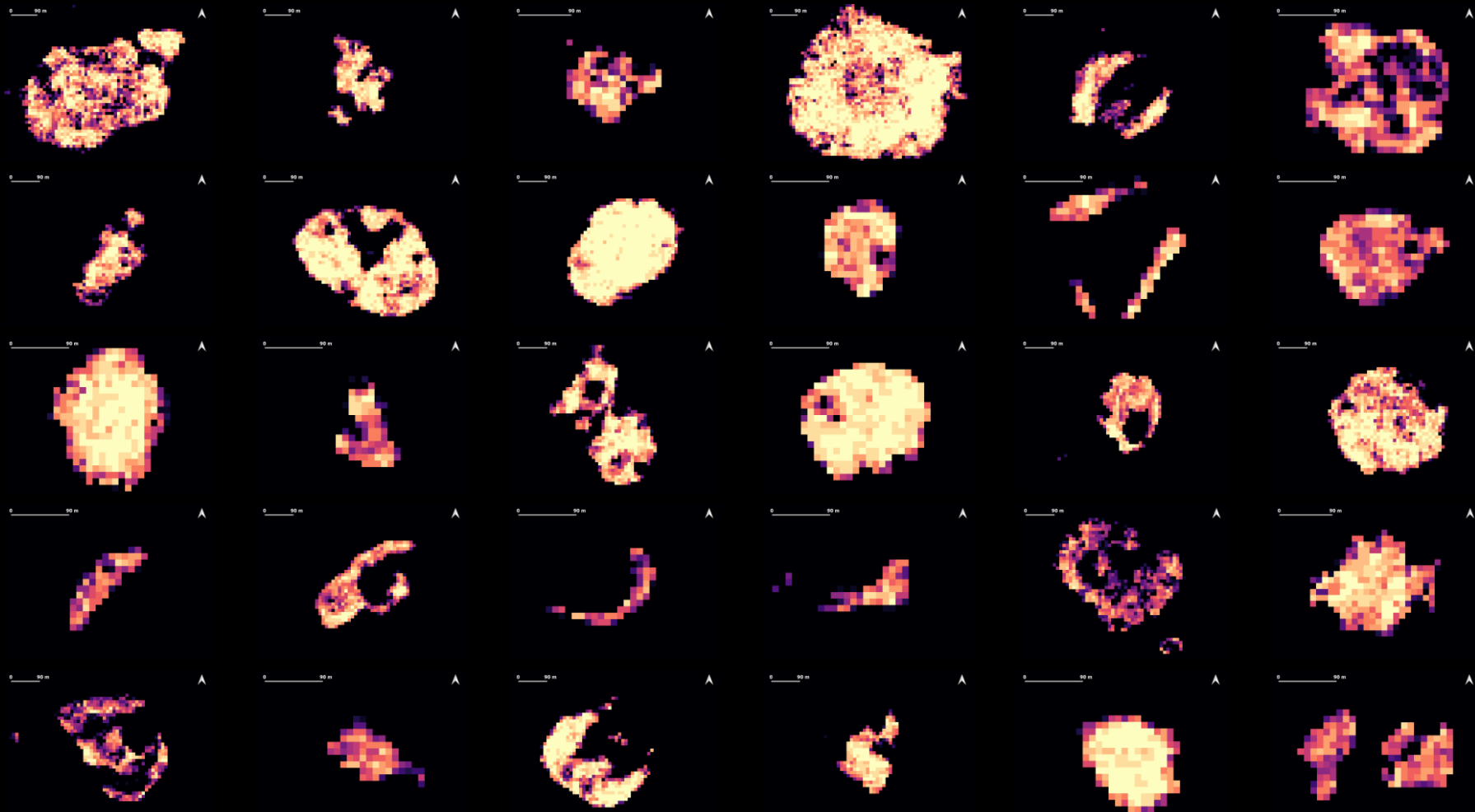

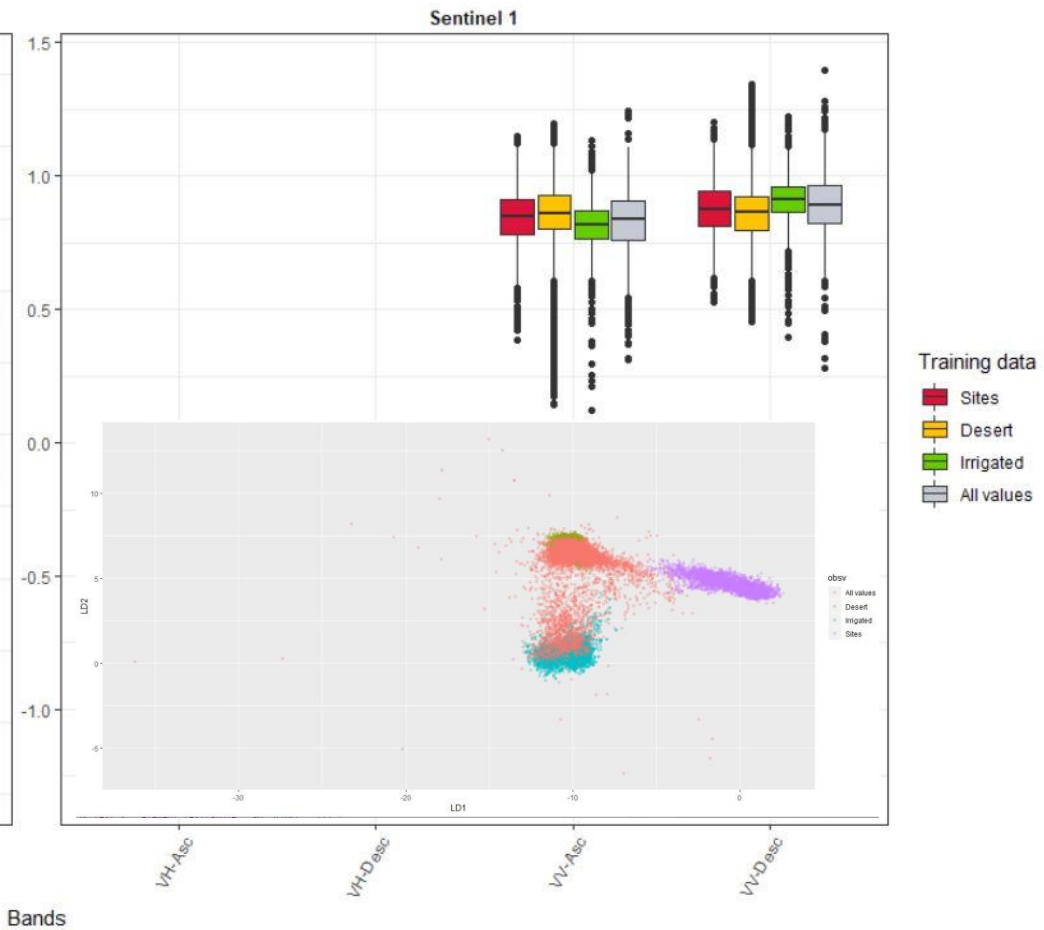
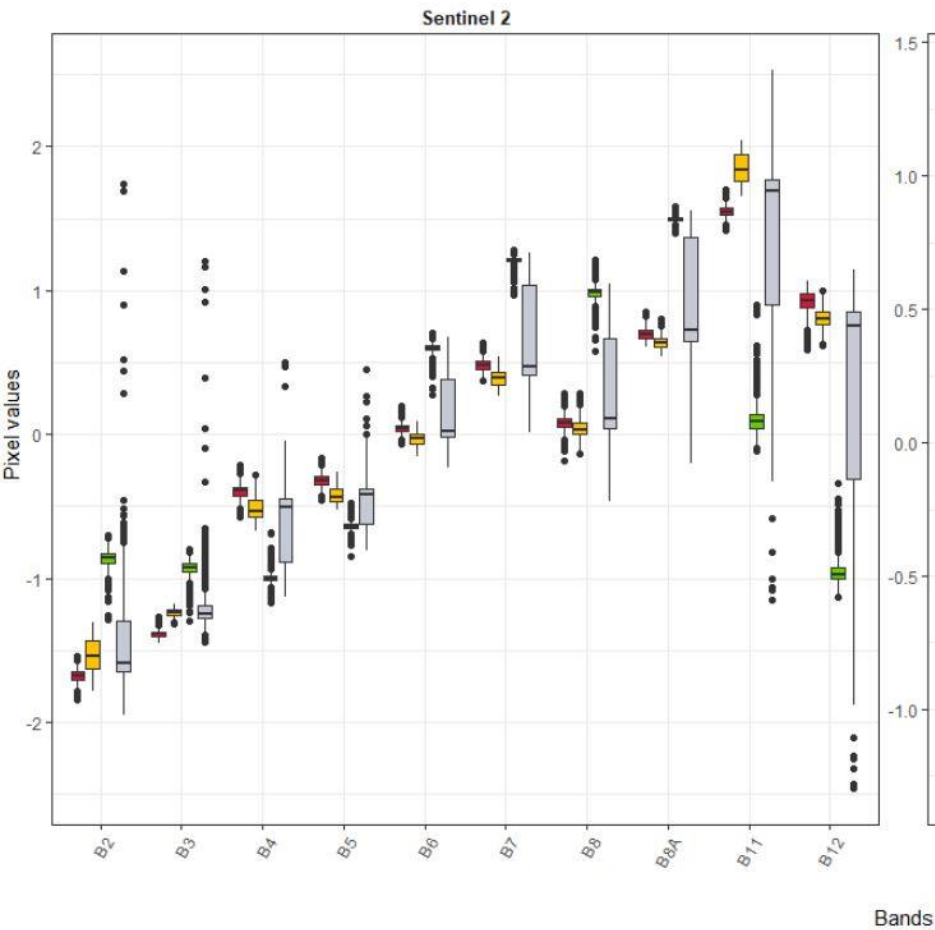

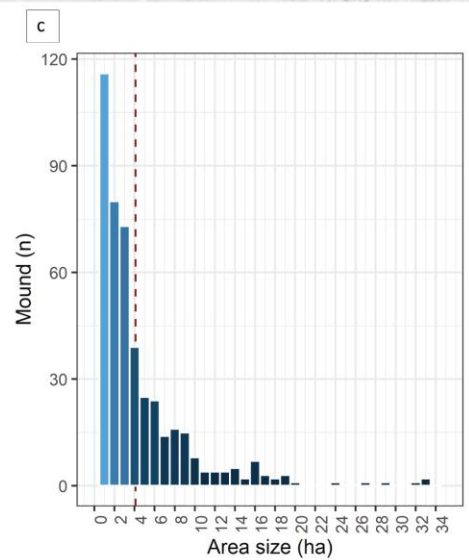
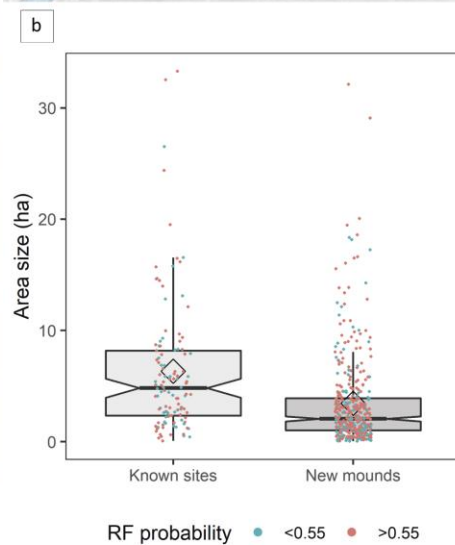
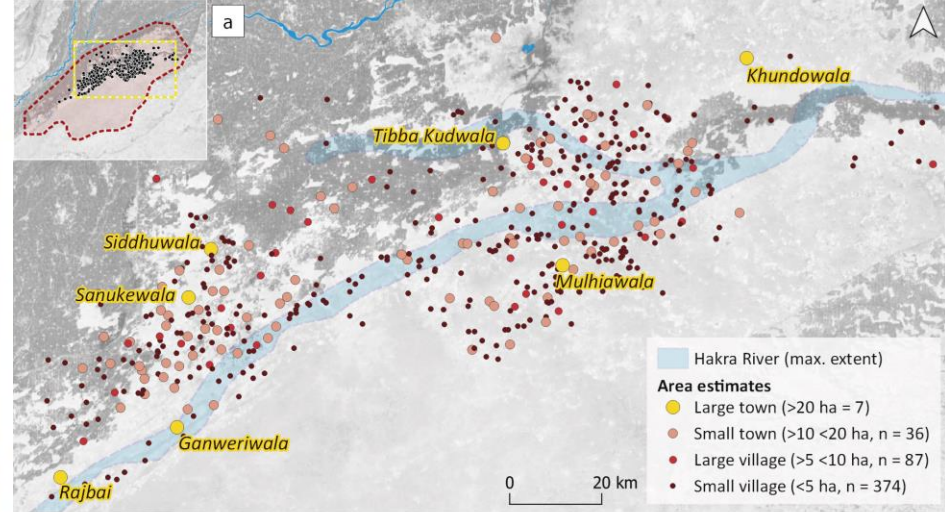
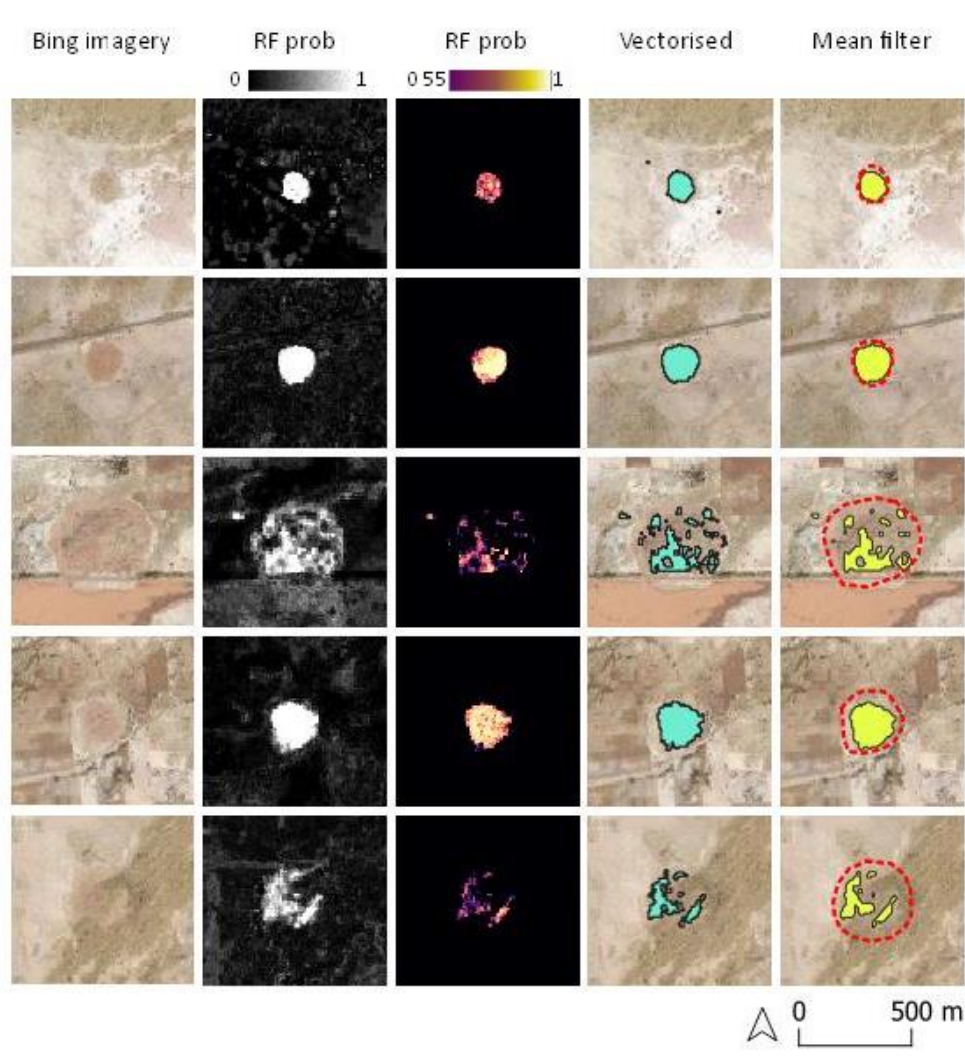
0 %

100

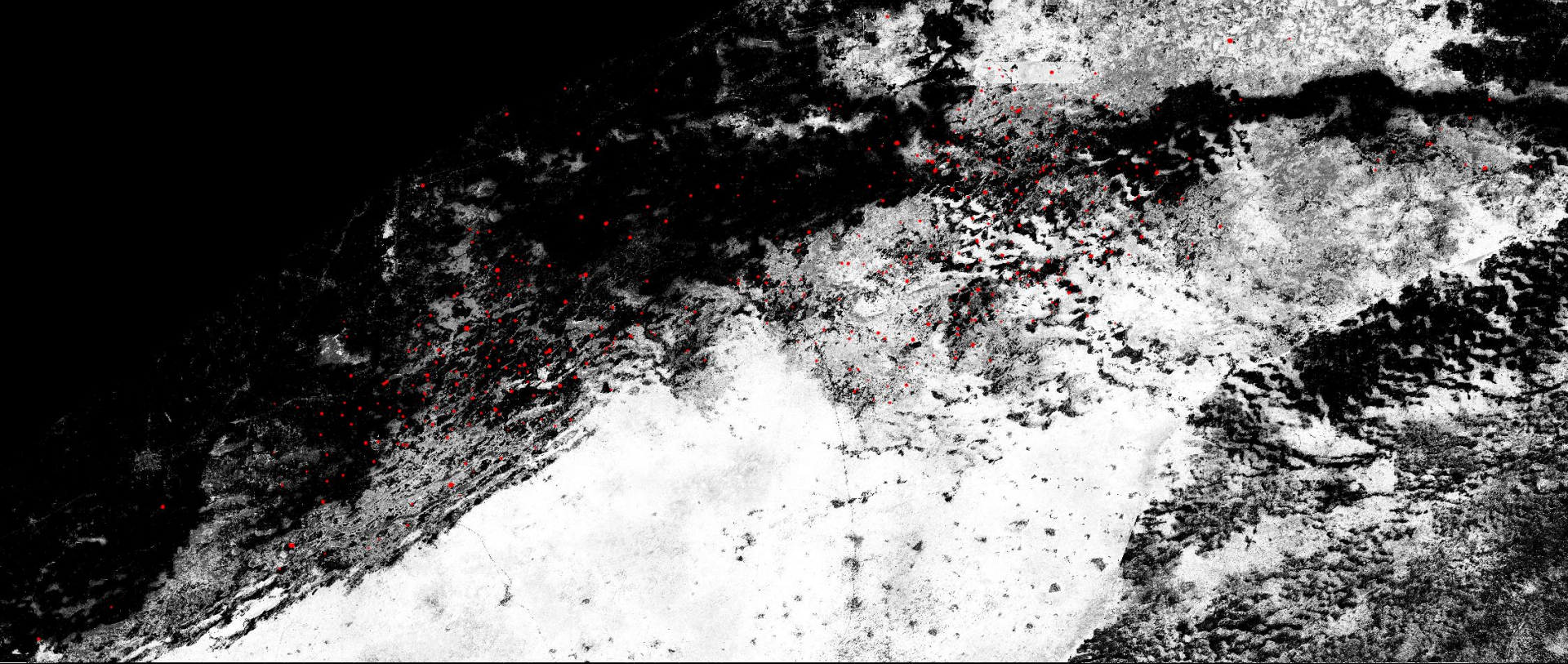

511 jaciments arqueològics detectats, només 135 es coneixien anteriorment
4 noves ciutats de +30 ha (abans una)
L'ocupació s'estén molt més enllà en el desert del que es pensava

Llocs atípics no detectats!! Només els que hem definit com a llocs: monticles
Eficàcia de l'algoritme limitada a zones semidesèrtiques

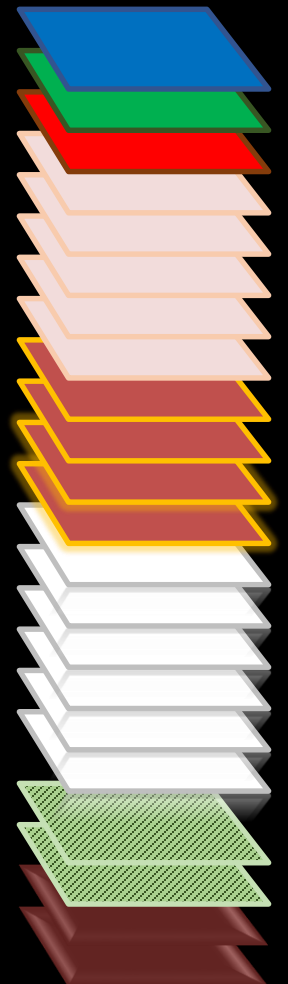

Distribution of sites + sketch of the signature →

Very good detection rate but not applicable to other environments of the Indus Civilisation

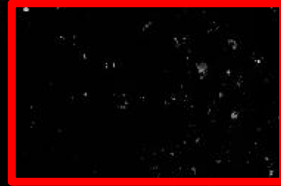
How to go about it?

Type	Source	Bands	Proxy	m/px			
Passive	Reflectance	B	Visible	Colour	10		
		G			10		
		R			10		
		Passive	Emissivity	RE1	Red Edge	Vegetation	20
				RE2			20
				RE3			20
				NIR			10
				RE4	Short Wave Infrared	Chemical composition	20
				SWIR1			20
				Active	Emissivity	SWIR2	Thermal Infrared
TIR1	30res						
TIR2	SAR					Physical/material Soil penetration	10
Cb A-VV							10
Cb A-VH		10					
Cb D-VV		10					
Cb D-VH		10					
Lb HH		25					
Lb HV	25						
Derived products		SMTVI	Multitemp			Seasonal variance	10
		MT-VIStD	Vegetation		10		
		MSRM	Topography	Prominence & size	12/30		
		MSRMStD			12/30		

Cap al desenvolupament d'un algoritme de detecció de tells a escala continental

- Classificació no supervisada per dividir la variabilitat ambiental en zones ambientals coherents específiques
- Filtratge de taques per filtratge morfològic
- Segmentació
- Classificació zonal ML mitjançant dades d'entrenament específiques per a cada segment
- Unió de resultats i detecció d'objectes basada en aprenentatge profund

Estudi test d'aplicació global: de Síria al Golf Pèrsic

- Dades d'entrenament fàcils de seleccionar
- Resultats fàcils de provar

Moltes dades disponibles, però brutes, per exemple, Menze i els seus sòls antròpics del 2012
Menze i Ur (2012) també ofereixen una comparació amb un enfocament de força bruta ML

Què passa amb els jaciments que no són visibles?

Aquells que no deixen rastre en les bandes que estem emprant

Com ho fem normalment?

Prospecció pedestre arqueològica intensiva / extensiva

Problemes amb la creació de grans conjunts de dades a través de les prospeccions pedestres:

- Intercomparabilitat de les prospeccions: entre prospeccions, dins de cada prospecció
- Avaluació dels factors que influeixen en la visibilitat del terreny
- Cost molt gran (fons i temps) per obtenir dades quantitatives d'alta qualitat
- Les dades resultants es basen en el mostreig i la interpolació

Prospecció amb drone
automatitzada

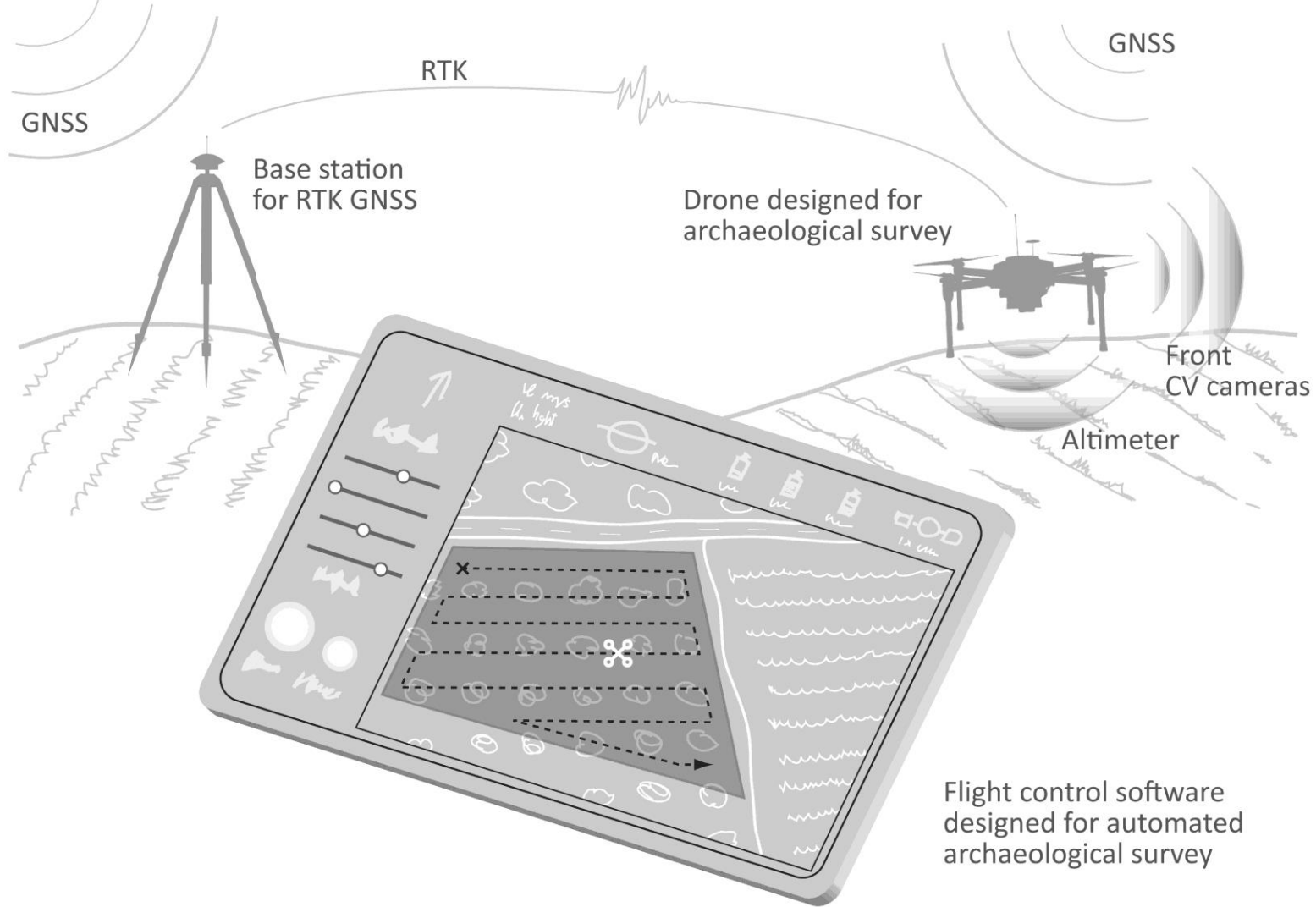
**VIII JORNADA
DE PATRIMONI
CULTURAL**

*LA INTEL·LIGÈNCIA
ARTIFICIAL APLICADA
AL PATRIMONI
CULTURAL*

Prospecció arqueològica automatitzada basada en drons

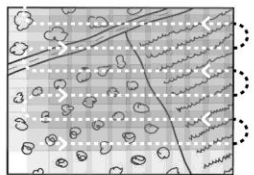

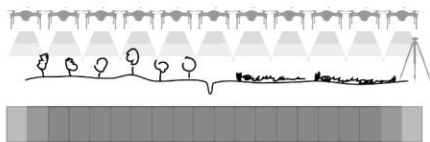

Survey methods

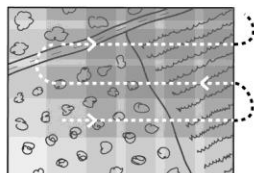
Intensive total coverage survey with shape extraction of individual items

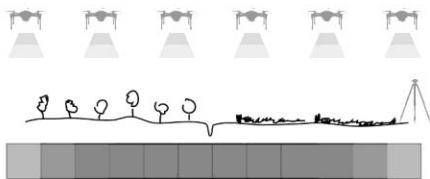
Flight path and coverage

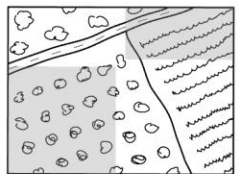
Intensive total coverage survey with counting of individual items

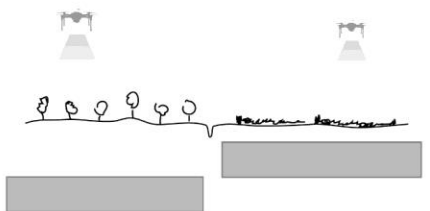
Flight path and coverage

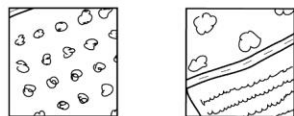
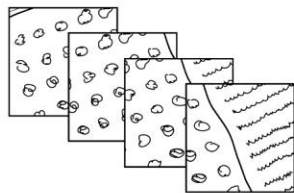
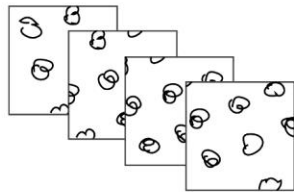
Intensive sample-based survey

Coverage

Photographs

Computational processing stage

Mosaicing

Monocular SLAM
ORB-SLAM2

Machine learning

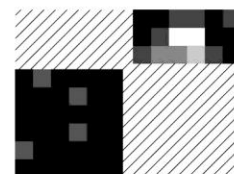
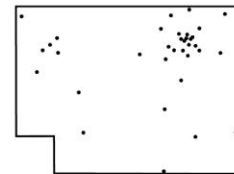
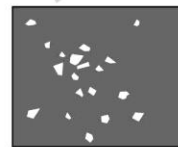
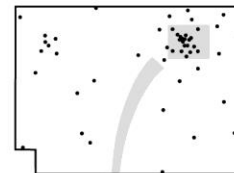

Deep learning-
based segmentation

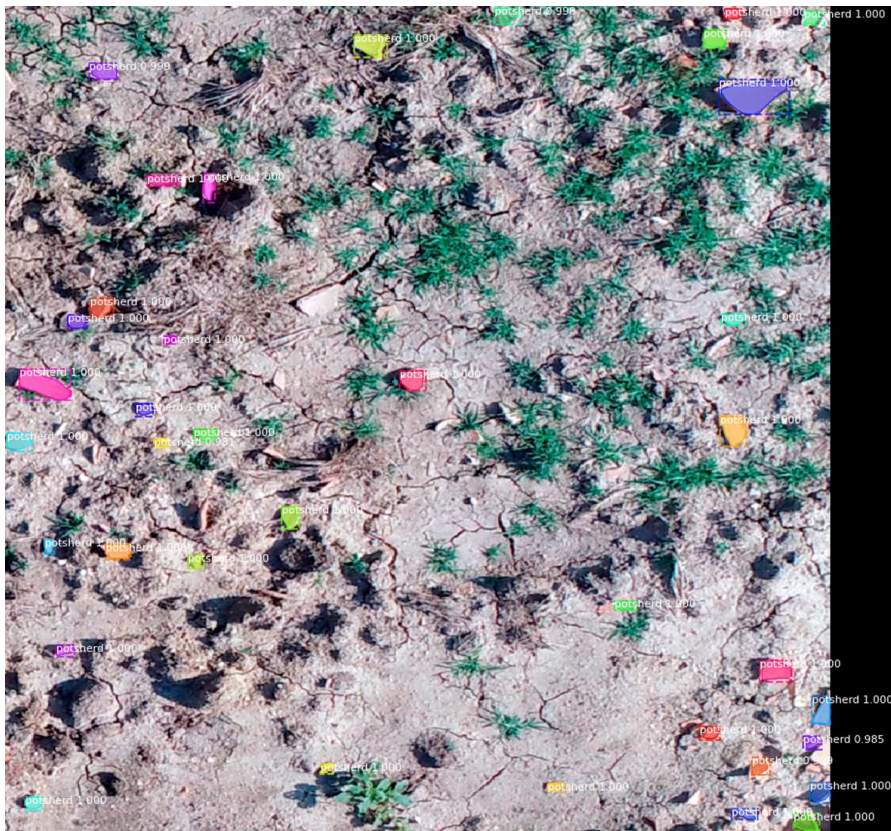

Random forest
machine learning
classifier (probabilistic)

Outputs

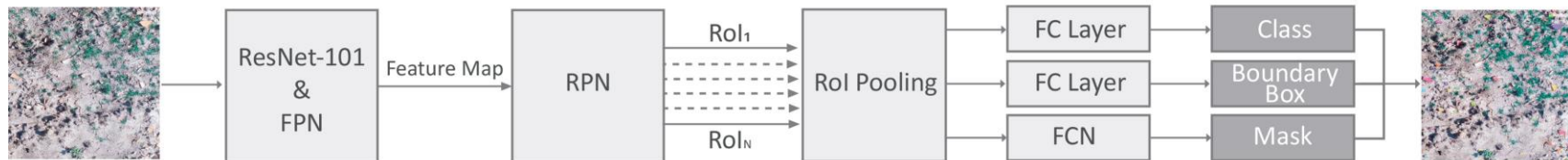

Orengo, H.A. & Garcia-Molsosa, A. 2019. A brave new world for archaeological survey: automated machine learning-based potsherd detection using high-resolution drone imagery. *Journal of Archaeological Science*, 112: 105013.

Orengo, H.A.; Garcia-Molsosa, A.; Berganzo-Besga, I.; Landauer, J.; Aliende, P. & Tres-Martínez, S. 2020. New developments in drone-based automated surface survey: towards a functional and effective survey system. *Archaeological Prospection*.

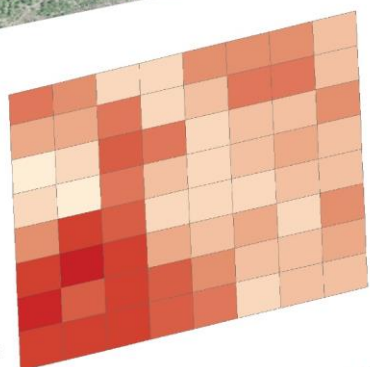
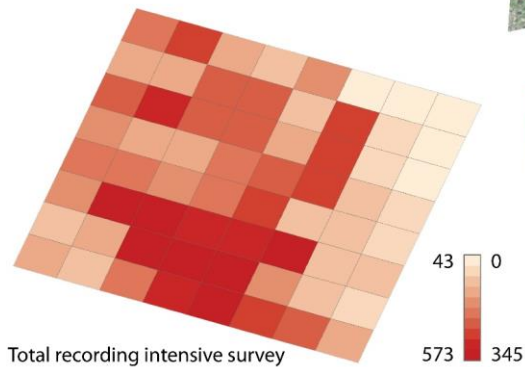
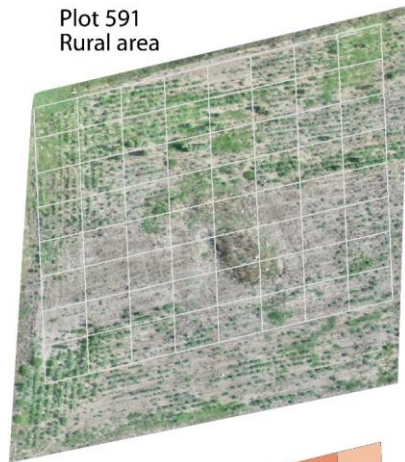
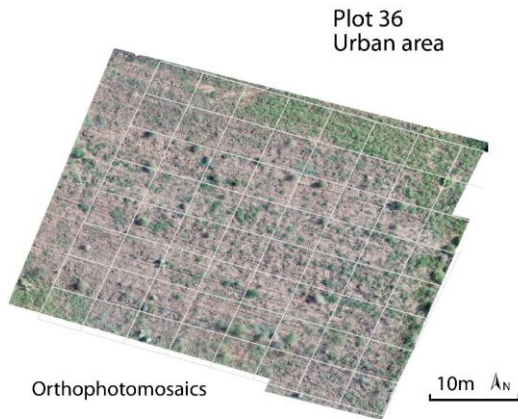

Prospecció pedestre intensiva

Plots	Pedestrian total record		Pedestrian lines	
	Total time	Sherds	Total time	Sherds
36 - 5m lines	22 h	15779	3 h	1071
591 - 10m lines	18 h	2080	1:20 h	221

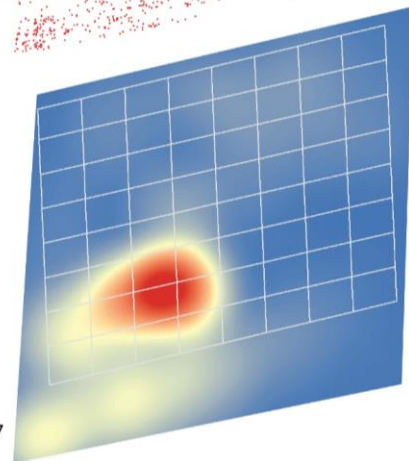
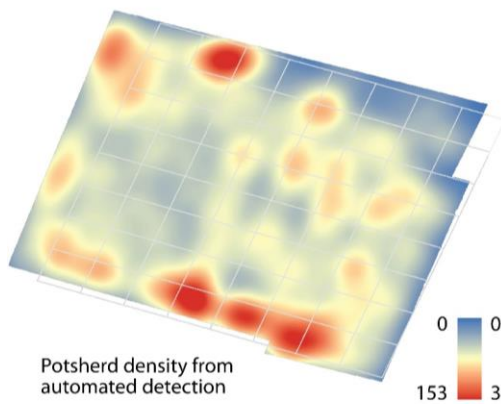
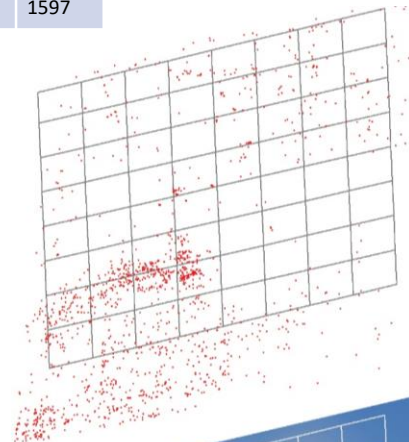
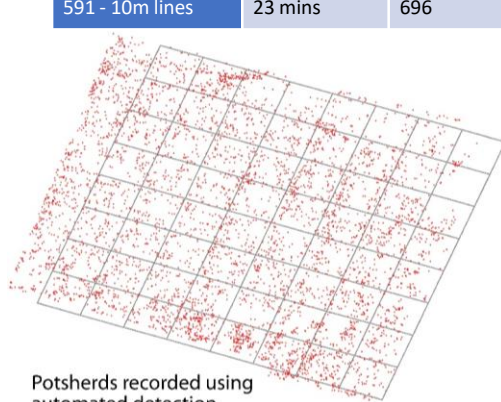
Plot 36
Urban area

Plot 591
Rural area

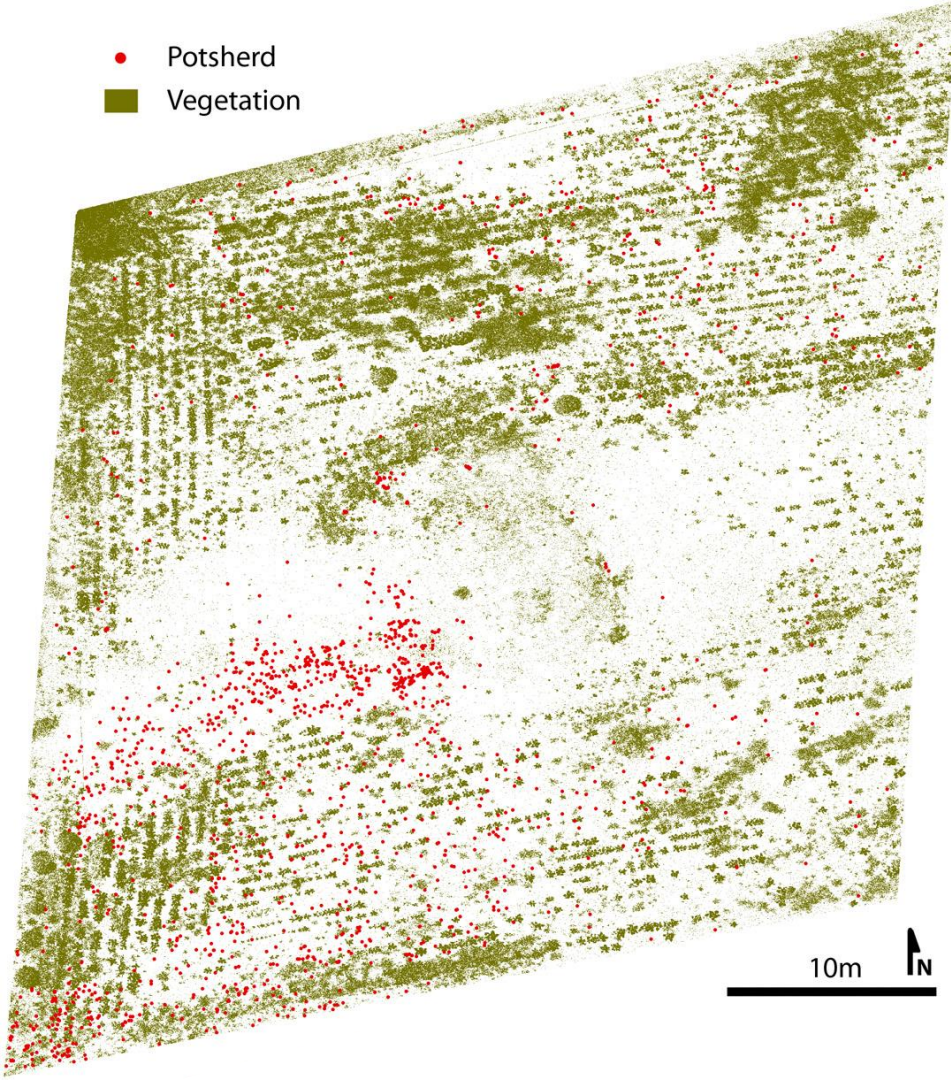

Enregistrament automatitzat de fragments

Plots	Automatic recording		
	Time	Photographs	Sherds
36 - 5m lines	19 mins	564	5189
591 - 10m lines	23 mins	696	1597

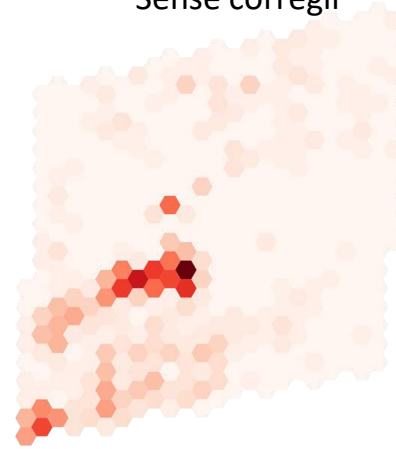

- Potsherd
- Vegetation

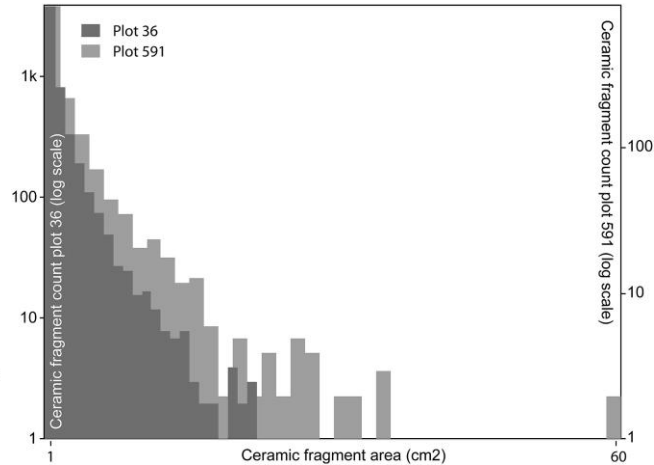
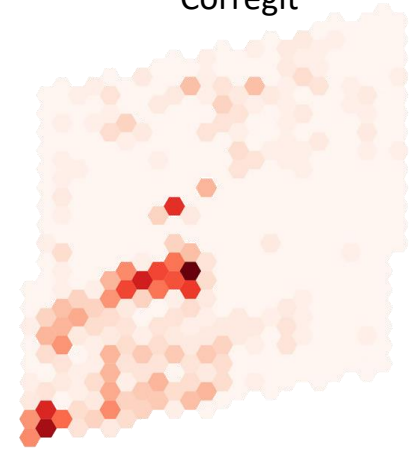

Correcció basada en la densitat de la vegetació

Sense corregir

Corregit

Extracció de mida de fragments:

- Discriminació de jaciment
- Afectació
- Preservació del jaciment

{ Detecció de jaciments combinant
mètodes d'aprenentatge automàtic }

**VIII JORNADA
DE PATRIMONI
CULTURAL**

*LA INTEL·LIGÈNCIA
ARTIFICIAL APLICADA
AL PATRIMONI
CULTURAL*

Què passa amb aquests jaciments que no presenten distribucions ceràmiques?
O s'amaguen sota la coberta forestal / vegetal?

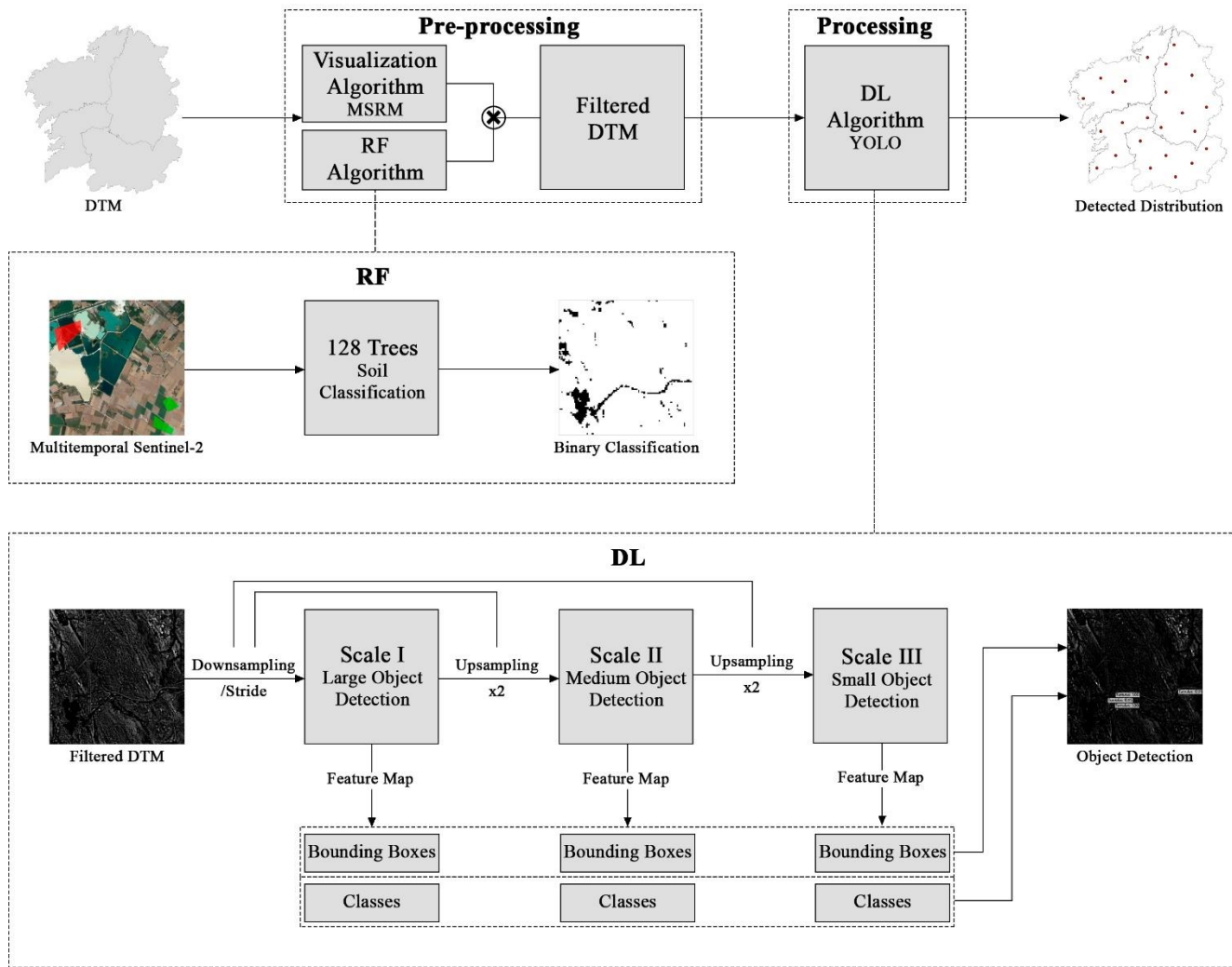
Mètode de detecció híbrid ML/DL

Estudi de cas sobre els túmuls gallecs:

Berganzo-Besga, I.; Orengo, H.A.; Lumbreras, F.; Carrero-Pazos, M.; Fonte, J. & Vilas-Estévez, B. 2021. Hybrid MSRM-Based Deep Learning and Multitemporal Sentinel 2-Based Machine Learning Algorithm Detects Near 10k Archaeological Tumuli in North-Western Iberia. *Remote Sensing*, 13(20): 4181.

- 30.000 km²
- Àrea complexa que inclou una gran varietat d'escenaris
- Els túmuls presenten una forma senzilla i constant
- Poques dades d'entrenament necessàries
- Gran nombre de falsos positius

Com augmentar el nombre de túmuls detectats evitant la inclusió de la majoria de falsos positius?

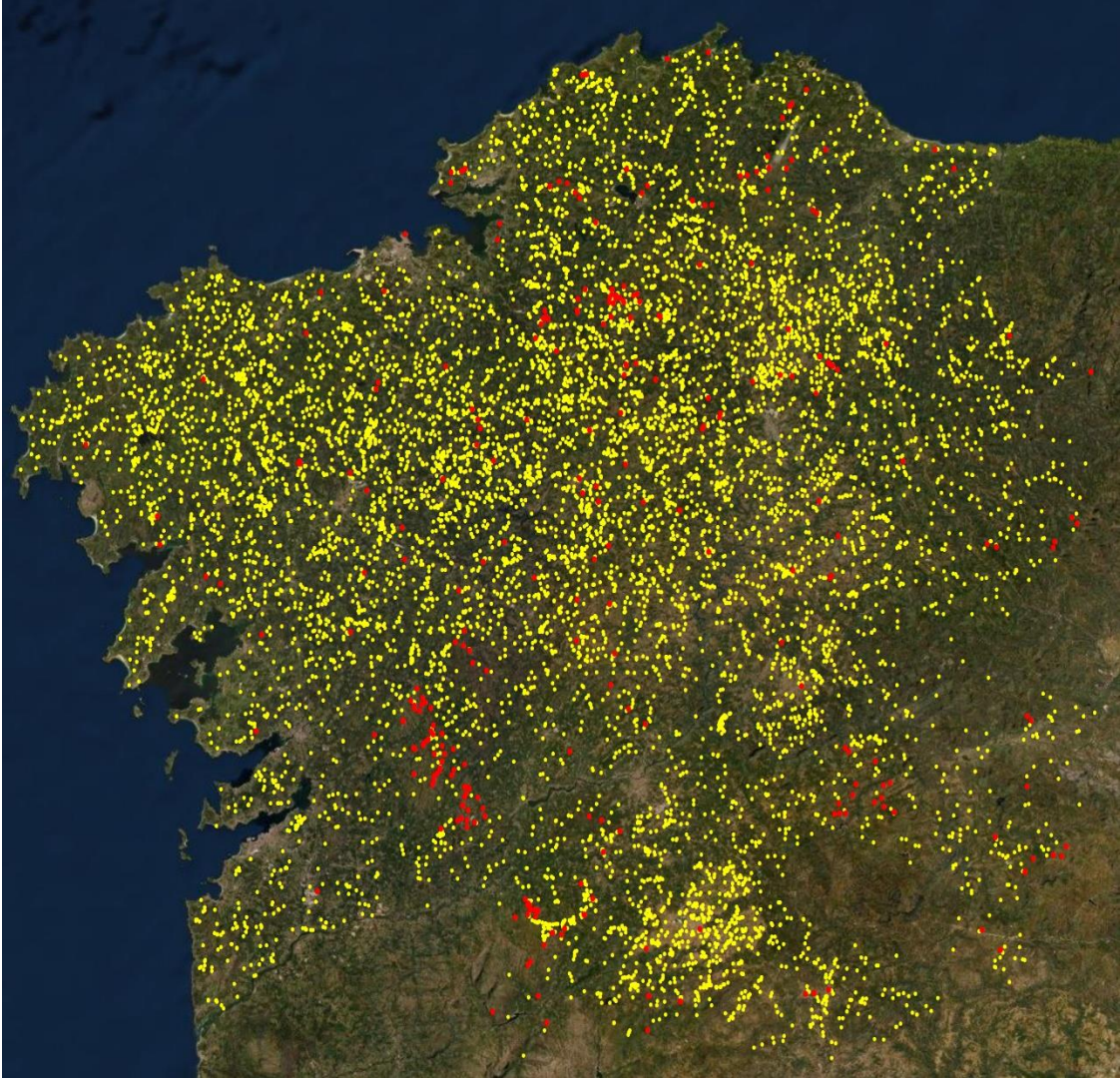

Resultats sense precedents:

- Gairebé 30.000 km² analitzats, l'àrea més gran en què s'ha aplicat DL
- 10.527 objectes detectats, aproximadament 9.422 (89,5%) túmuls arqueològics
- Les imatges de codi obert de Sentinel 2 (10 m/px) emprades però amb imatges comercials la taxa d'èxit haurien augmentat per sobre del 97%.
- El codi, les fonts i els resultats estan disponibles gratuïtament i el codi està dissenyat per ser utilitzat en plataformes de computació en núvol d'accés lliure

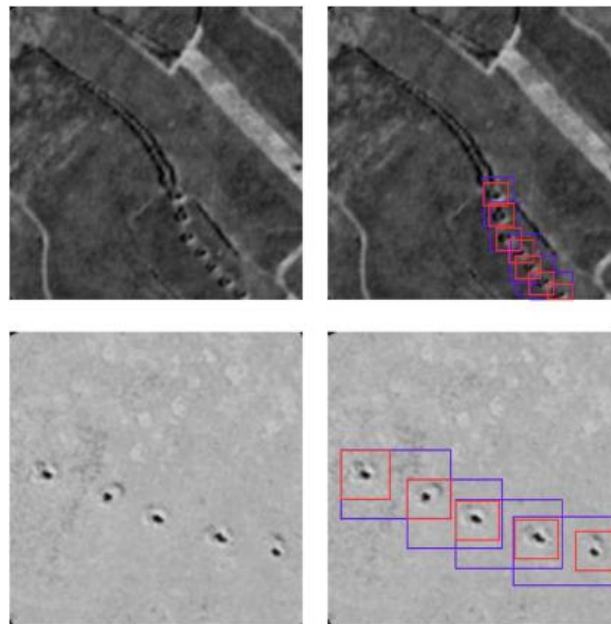
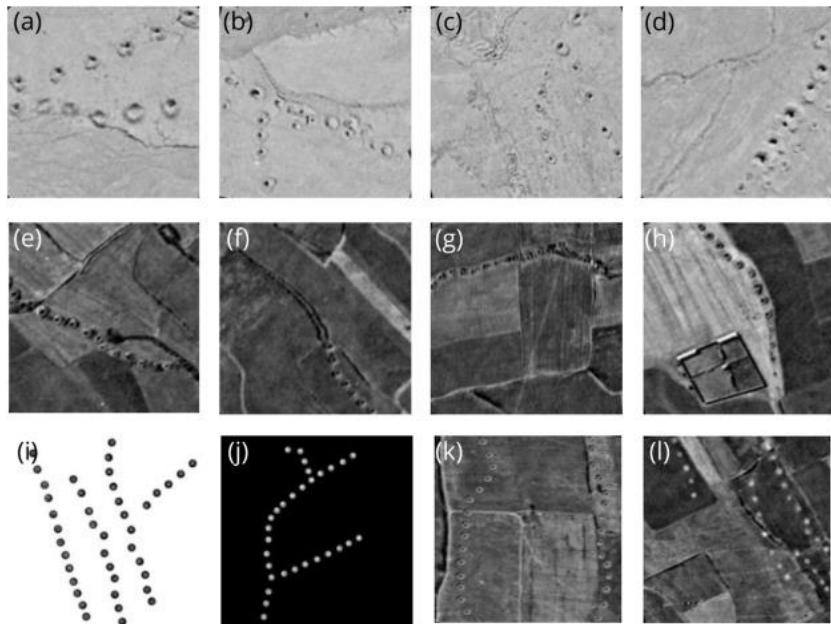
Punts principals

- Ús de MSRM
- Tècniques d'augment de dades
- Combinació de ML càssica i DL

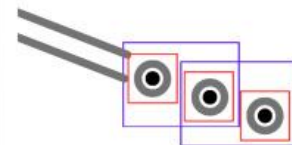

Detecció d'estructures d'irrigació
fent servir imatges satèl·lites

Imatges de satèl·lit espia Corona i Hexàgon (1970-80)

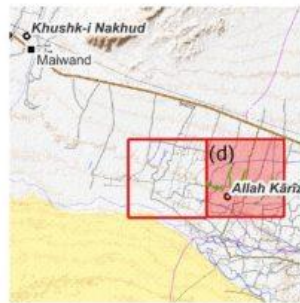
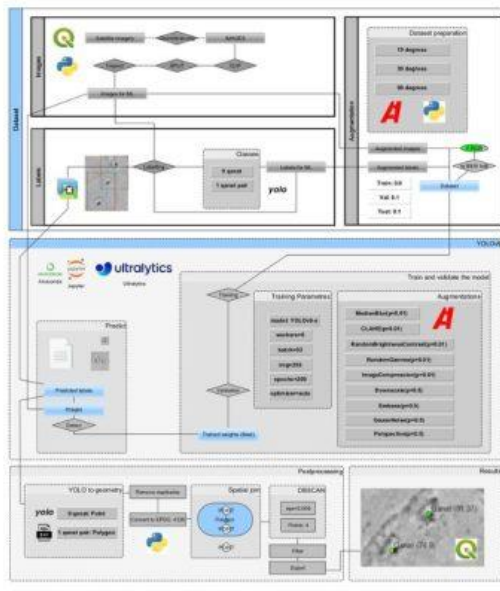
Used labelling

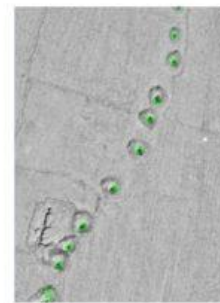
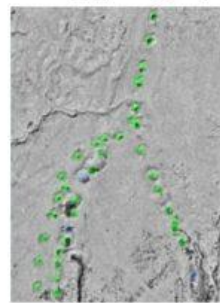
- Qanat shaft (Class 0)
- Pair of shafts (Class 1)
- Canal (not detected in the study)
- Other features

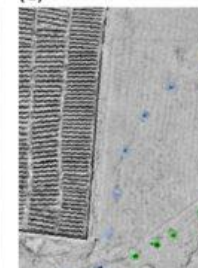
A universal Object Detection model for mapping qanats

(d)

(e)

(f)

Test	Qanat shafts in pairs [class 0]					
	TP	FP	FN	Precision	Recall	F1
G2_D3C1216	1456	476	320	0.754	0.82	0.785
G2_D3C1219	693	314	562	0.688	0.552	0.613
G3_DS1110*	479	9	370	0.982	0.564	0.717
AFG2_D3C1209	351	56	262	0.862	0.573	0.688
AFG2_D3C1219	607	4	214	0.993	0.739	0.848
MR1_D3C1211	4581	339	3592	0.931	0.561	0.7
MR2_D3C1218	4600	214	3334	0.956	0.58	0.722
Average				0.881	0.627	0.725

Bulawka, Nazarij, Hector A. Orengo, and Iban Berganzo-Besga. 2024. 'Deep Learning-Based Detection of Qanat Underground Water Distribution Systems Using HEXAGON Spy Satellite Imagery'. Journal of Archaeological Science 171:106053.

<https://doi.org/10.1016/j.jas.2024.106053>

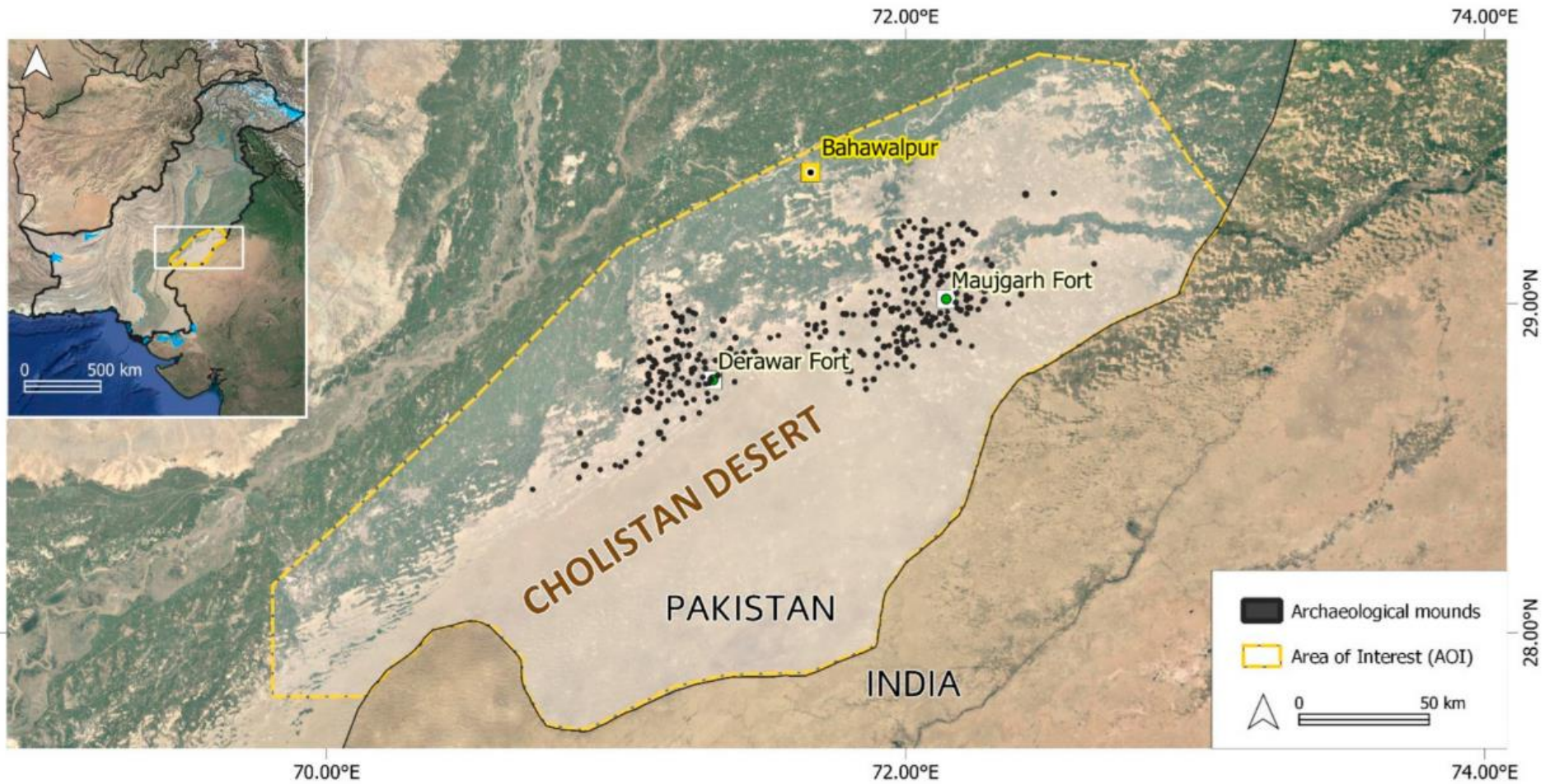

Monitorització de jaciment
detectats en temps real

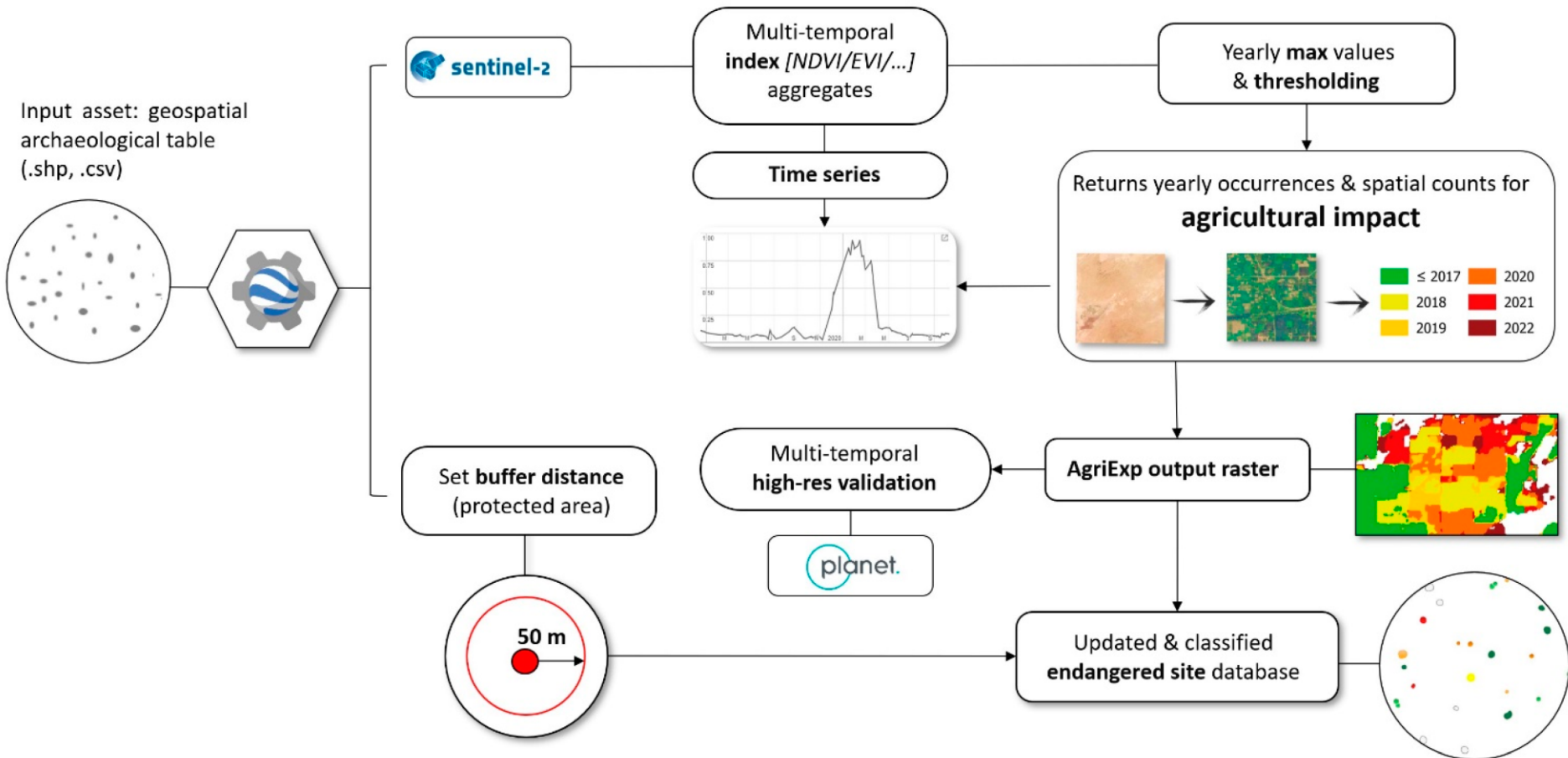
**VIII JORNADA
DE PATRIMONI
CULTURAL**

*LA INTEL·LIGÈNCIA
ARTIFICIAL APLICADA
AL PATRIMONI
CULTURAL*

Detectant l'impacte de l'expansió agrícola en el patrimoni

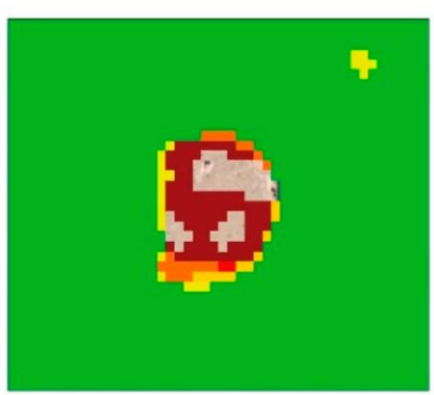
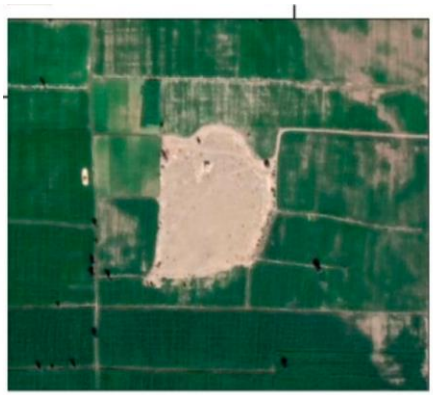
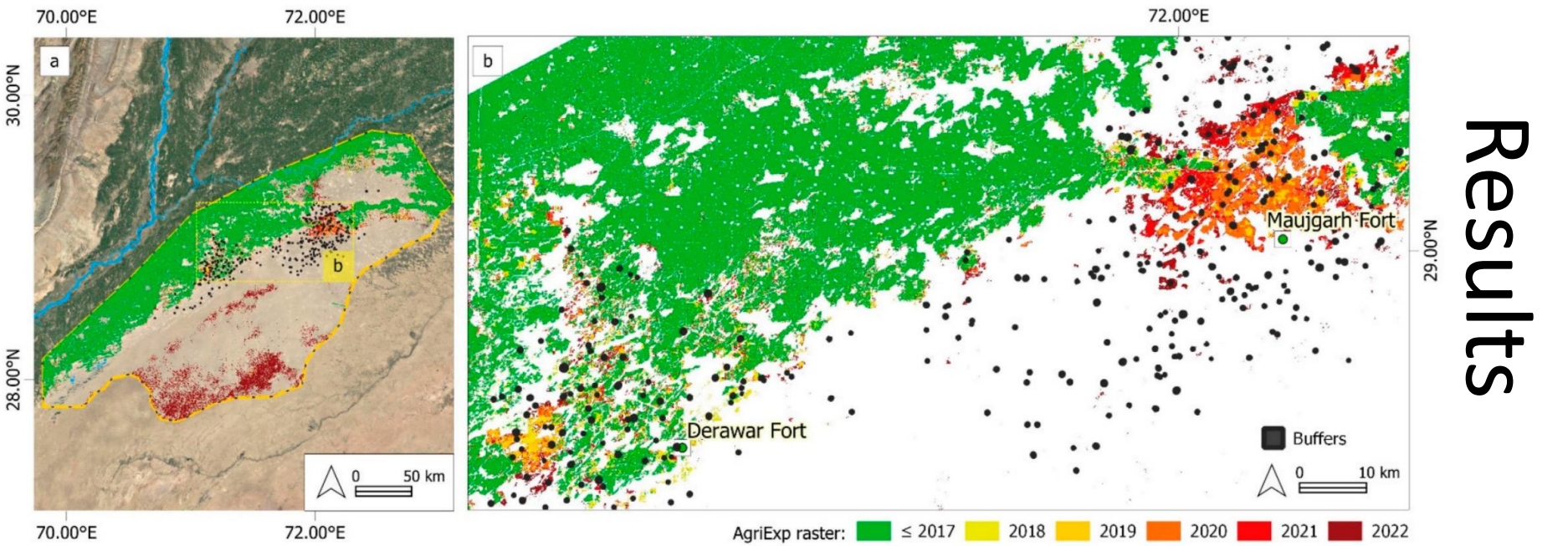

Flux de treball

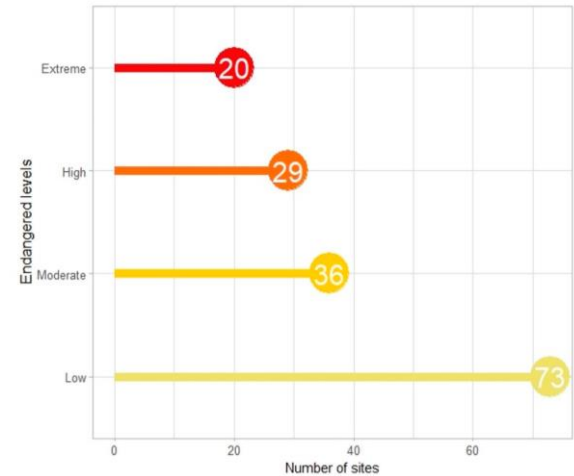
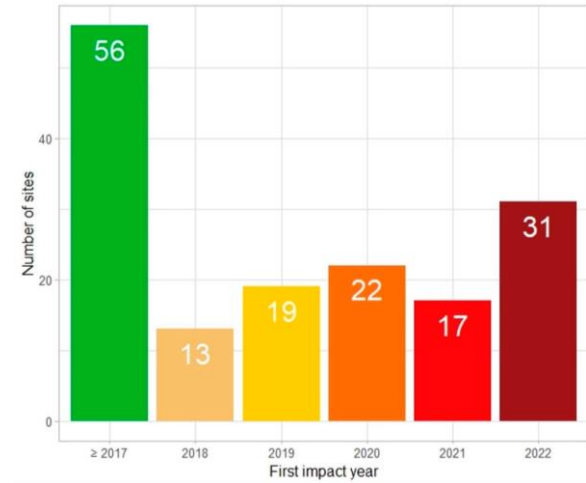
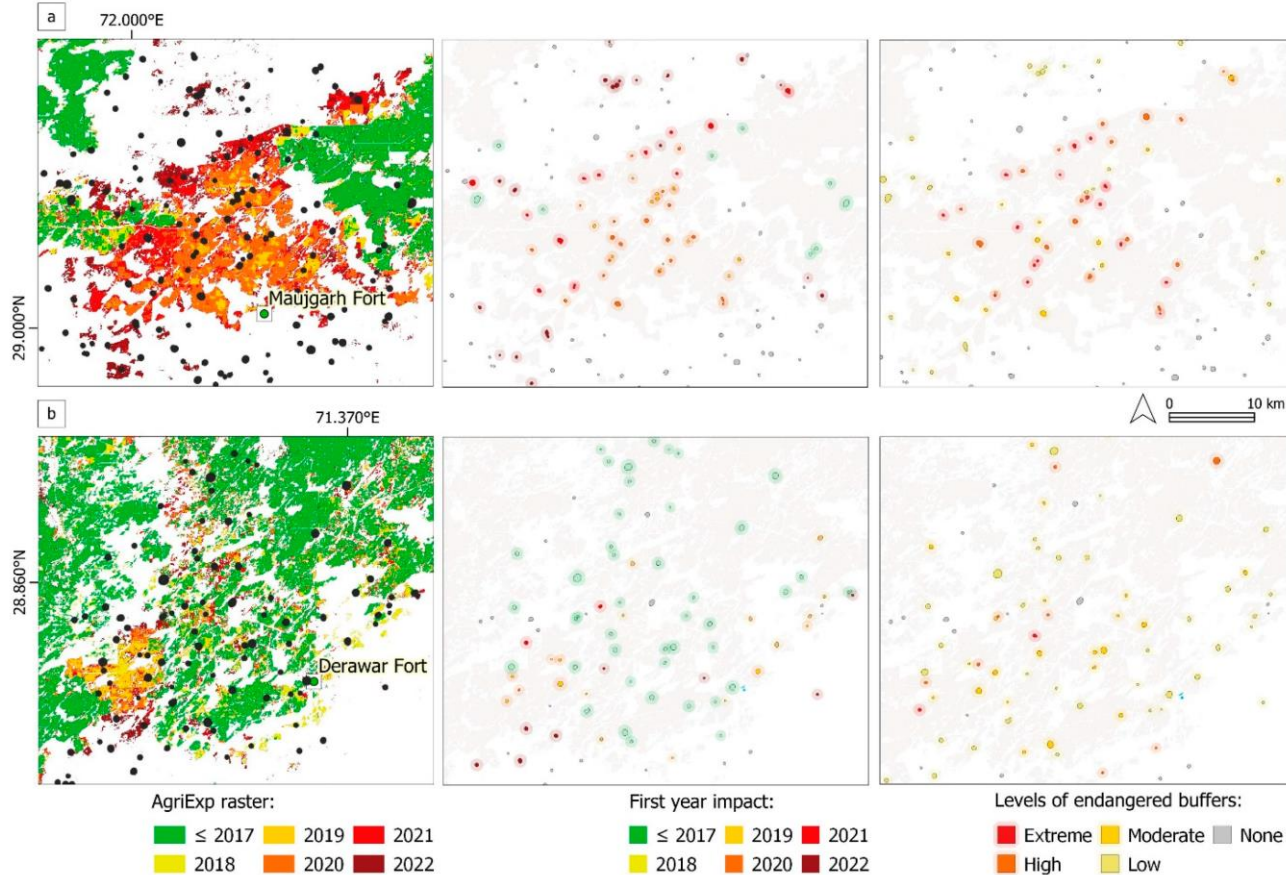

Results

Resultats

Detecting the impact of urban expansion on the heritage

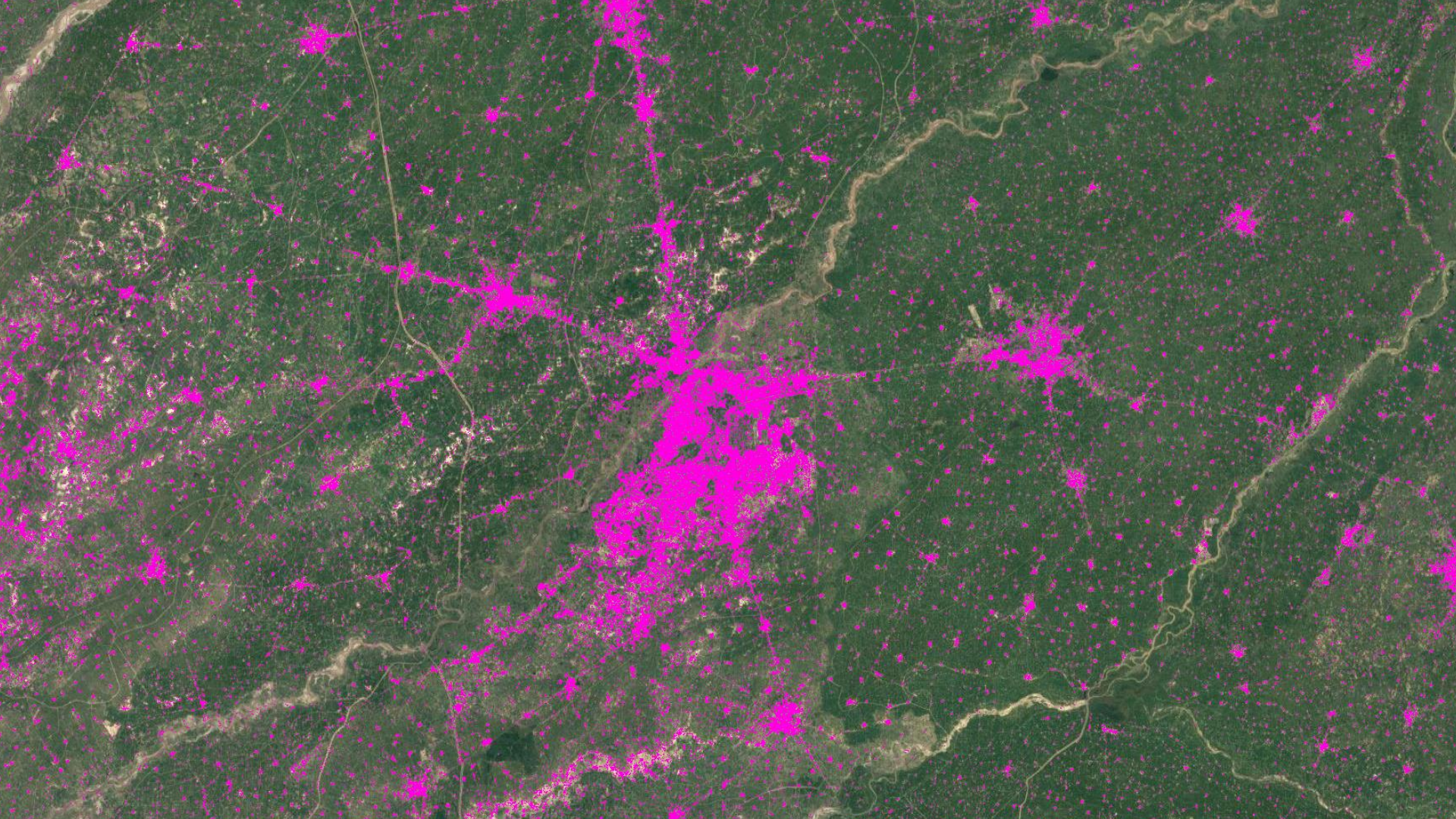
- Tipus d'anàlisi complexa
- Els tipus habituals d'aprenentatge automàtic / IA són difícils d'aplicar a causa de:
  - La diversitat específica dels assentaments urbans
  - La necessitat de detecció a alta resolució espacial
  - La necessitat de detecció a alta resolució temporal
  - La necessitat de reduir les capes d'imatges per a una producció ràpida i eficient de resultats

Estratègia específica desenvolupada per a la detecció d'expansió urbana gairebé en temps real:

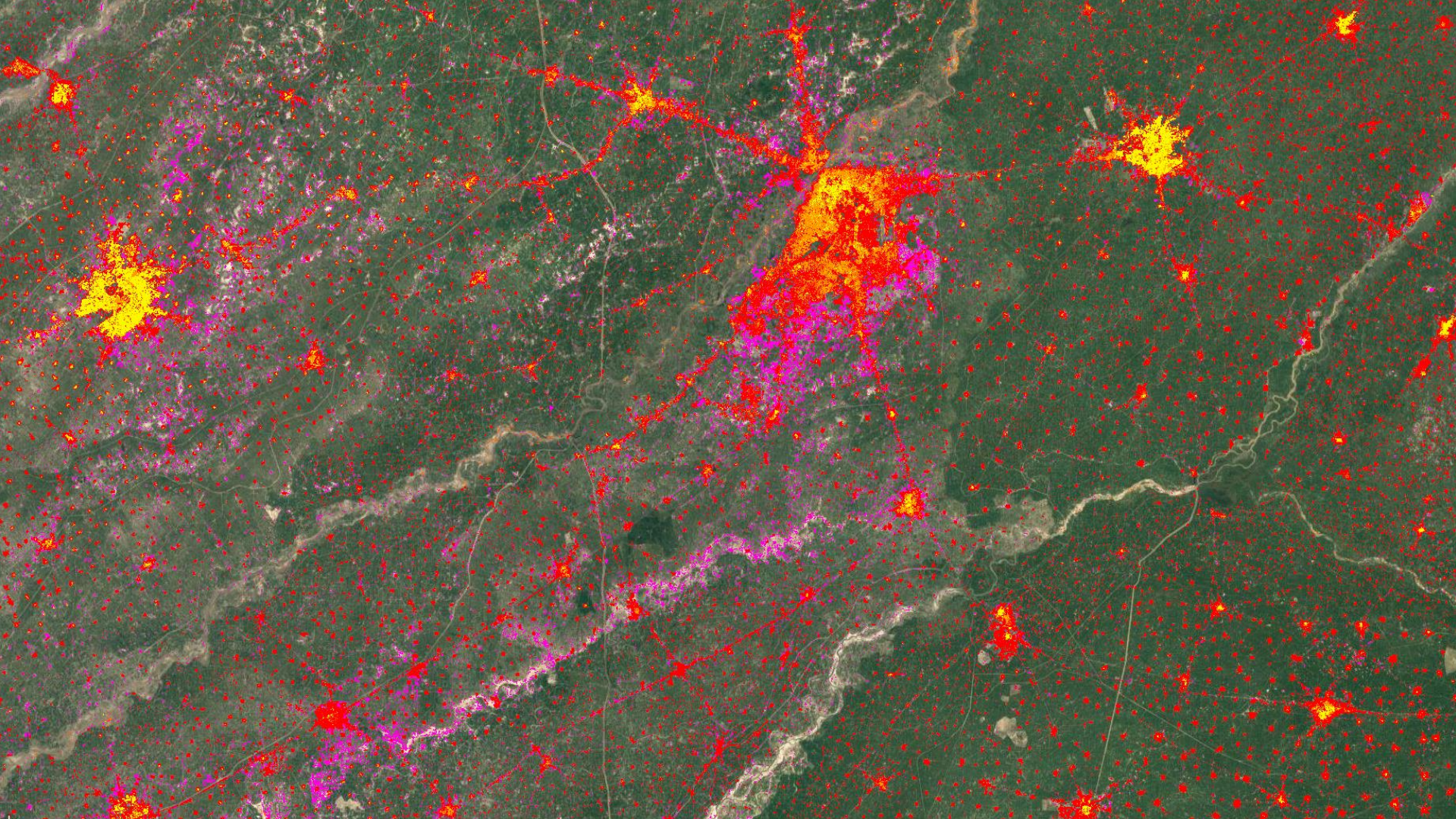
- Ús d'un enfocament multitemporal (mitjanes anuals per a l'expansió anterior, setmanals per a l'expansió actual)
- Ús d'un enfocament multisensor (SAR d'orientació múltiple i imatges multispectrals)
- Ús de fonts desenvolupades específicament (índexs de vegetació multitemporal i mapes de pendents convolucionals)
- Capacitat de detecció setmanal de llocs patrimonials afectats
- Detecció d'altíssima resolució (10m/px)

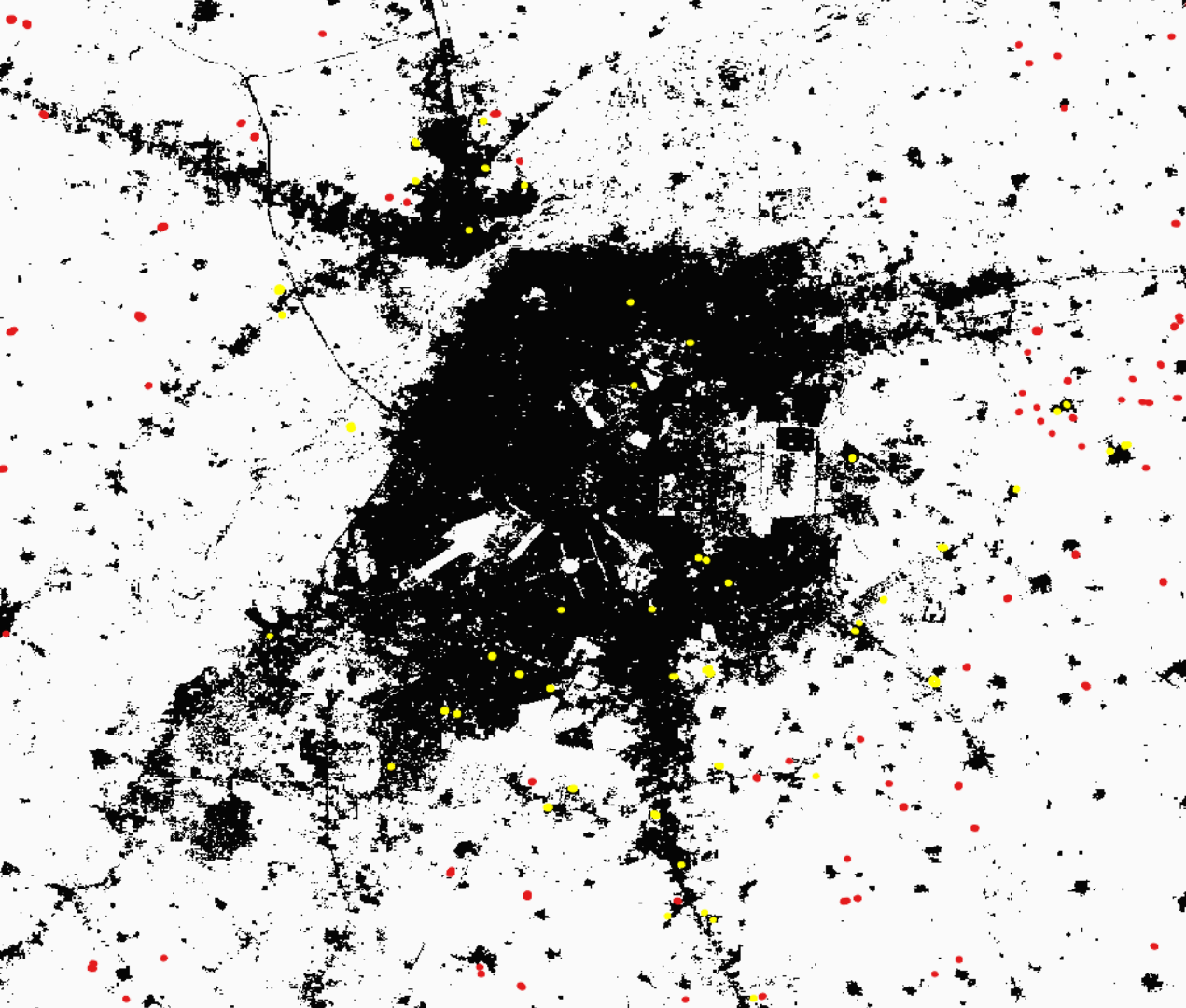

At least 63 potential sites have disappeared with the expansion of Lahore in the last 48 years (probably many more)

Resultats

- De 6000 jaciments, 4956 es troben dins de l'àrea
- 608 s'han vist afectats per l'expansió urbana abans de 1975
- 348 s'han vist afectats entre 1975 i 2015
- 143 s'han vist afectats entre el 2015 i el 2023
-
- Tenint en compte les capacitats de detecció de l'algoritme, els seus valors de recuperació i precisió i el percentatge de monticles de mapes que corresponen a llocs reals, el nombre de llocs afectats podria ser significativament més gran.
- L'expansió urbana afecta fortament els jaciments arqueològics
- Aquest impacte està augmentant exponencialment al llarg del temps

Resultats

- El sistema proporciona una manera eficient de monitoritzar contínuament l'afectació dels jaciments arqueològics per l'expansió urbana
- Pot localitzar fins i tot edificis petits mentre es construeixen setmanalment
- Permet l'establiment de zones d'amortiment perquè es pugui donar una alerta abans de l'afectació
- És fàcil d'utilitzar, gratuït i una sola persona pot executar-lo amb molt poca formació i sense inversió de temps
- Es pot combinar amb el sistema de monitorització d'expansió agrícola
- Els jaciments es poden integrar immediatament a mesura que es cataloguen

Automatització d'analítiques

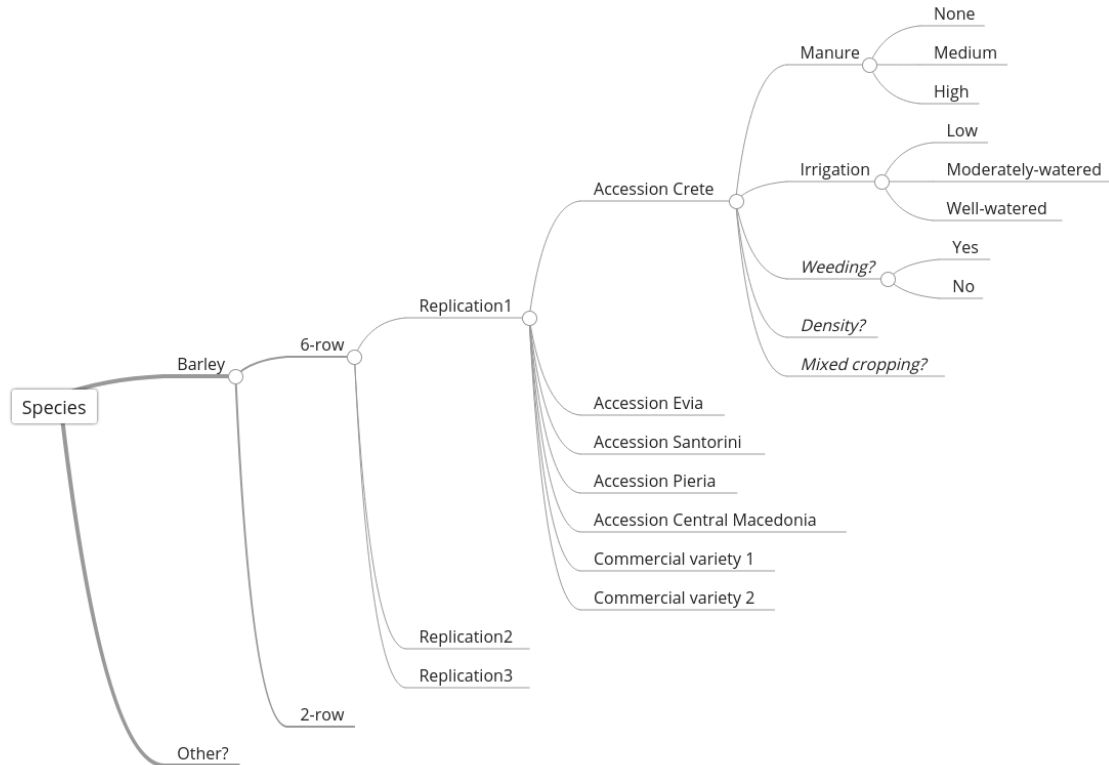
**VIII JORNADA
DE PATRIMONI
CULTURAL**

*LA INTEL·LIGÈNCIA
ARTIFICIAL APLICADA
AL PATRIMONI
CULTURAL*

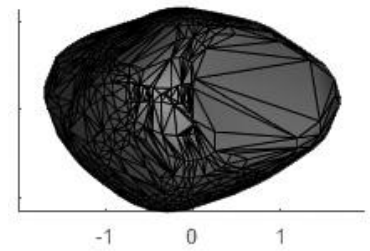
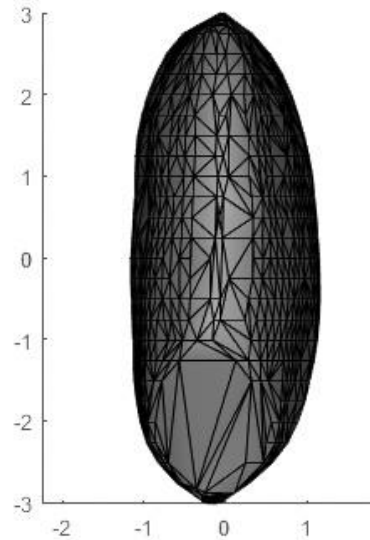
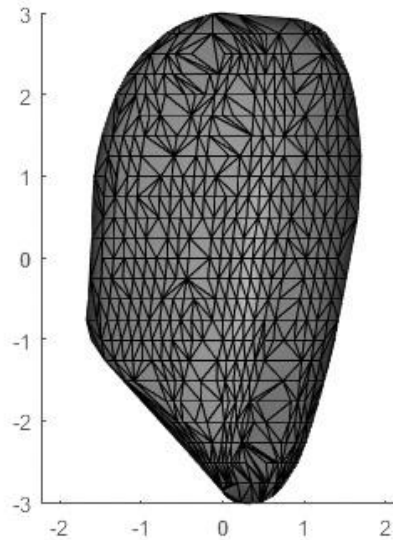
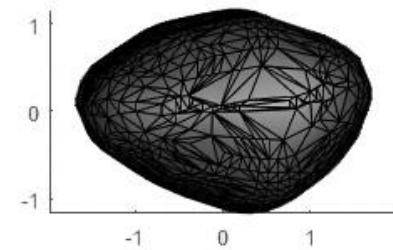
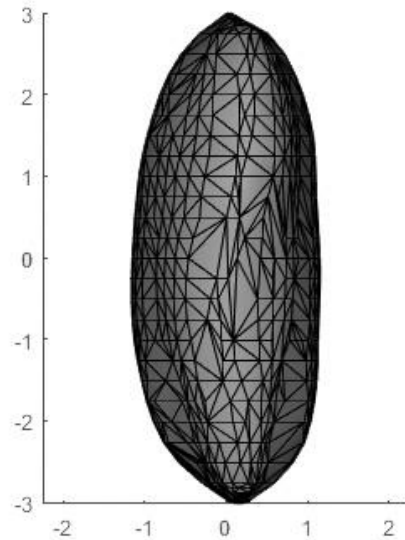
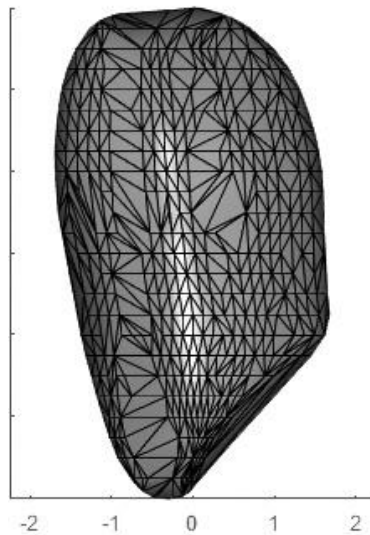
Identificació d'espècies de llavors, varietats autòctones i règims agrícoles passats

L'objectiu final és desenvolupar una eina per a la identificació automatitzada de règims agrícoles passats mitjançant la forma de les llavors

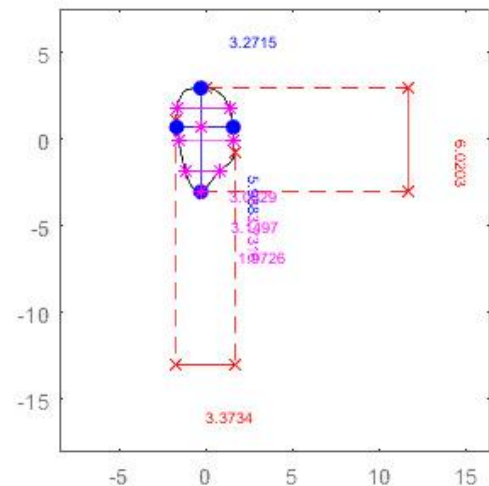
El primer pas va ser el desenvolupament de dades d'entrenament i per això es va desenvolupar un experiment de cultiu de dos anys

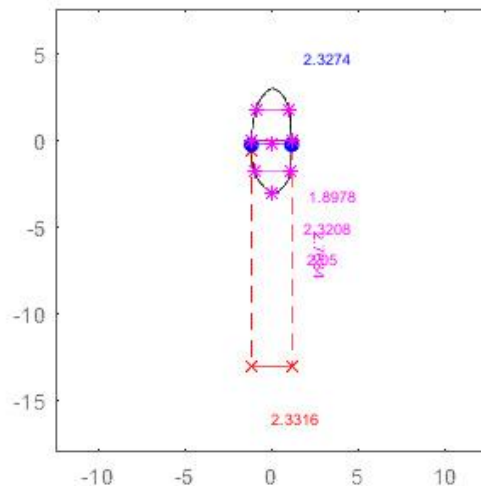
Barcode 3D surface distribution

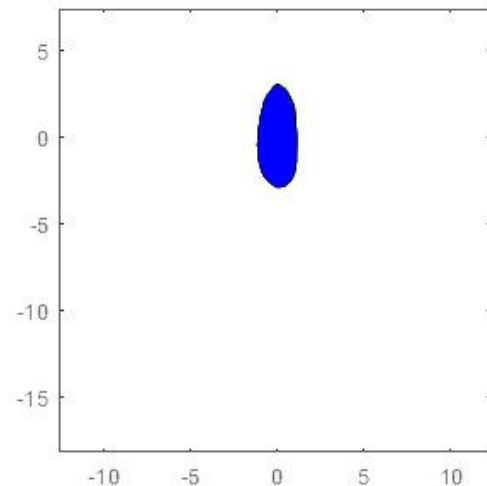
Front view

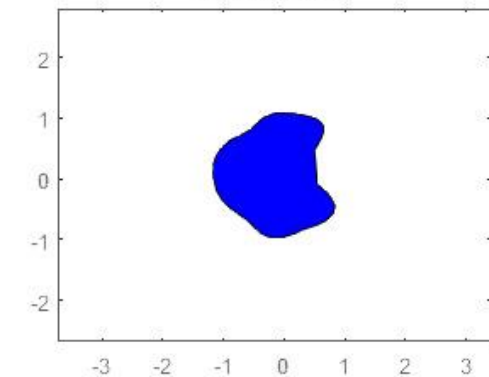
Side view

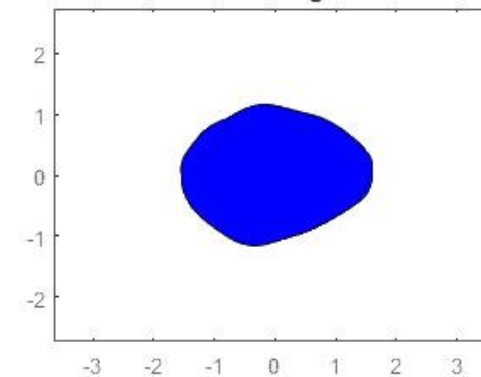
Longitudinal section at half width

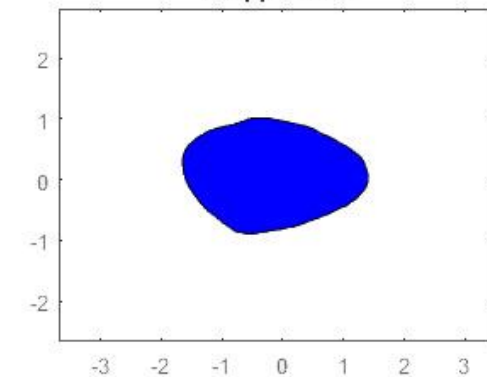
Transversal section at lower fifth

Transversal section at half length

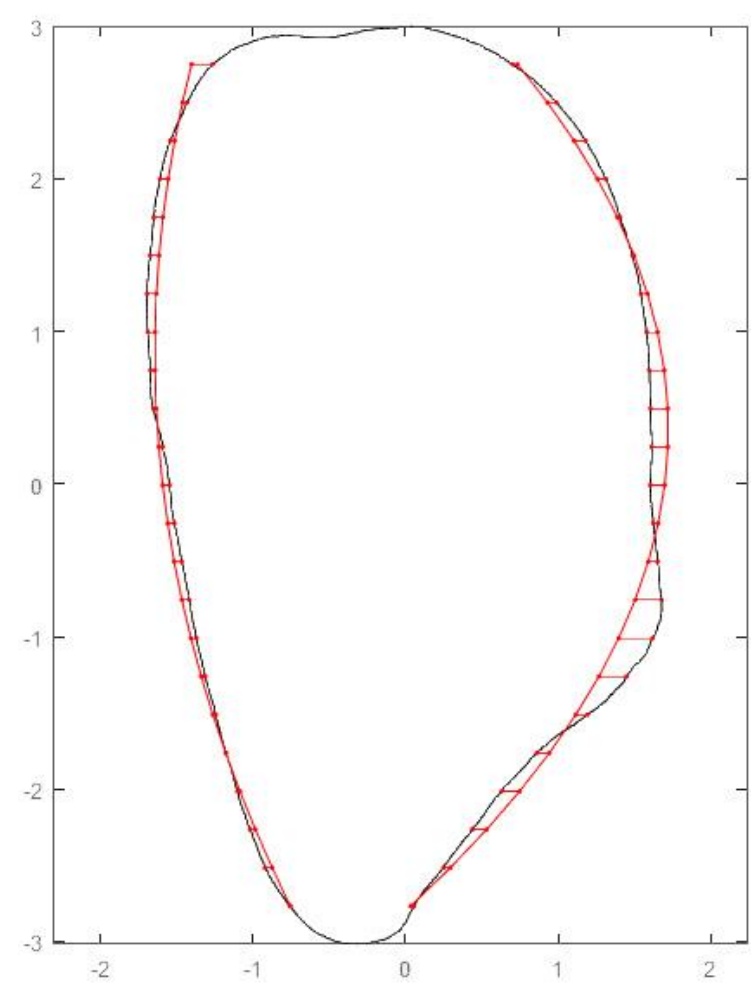

Transversal section at upper fifth

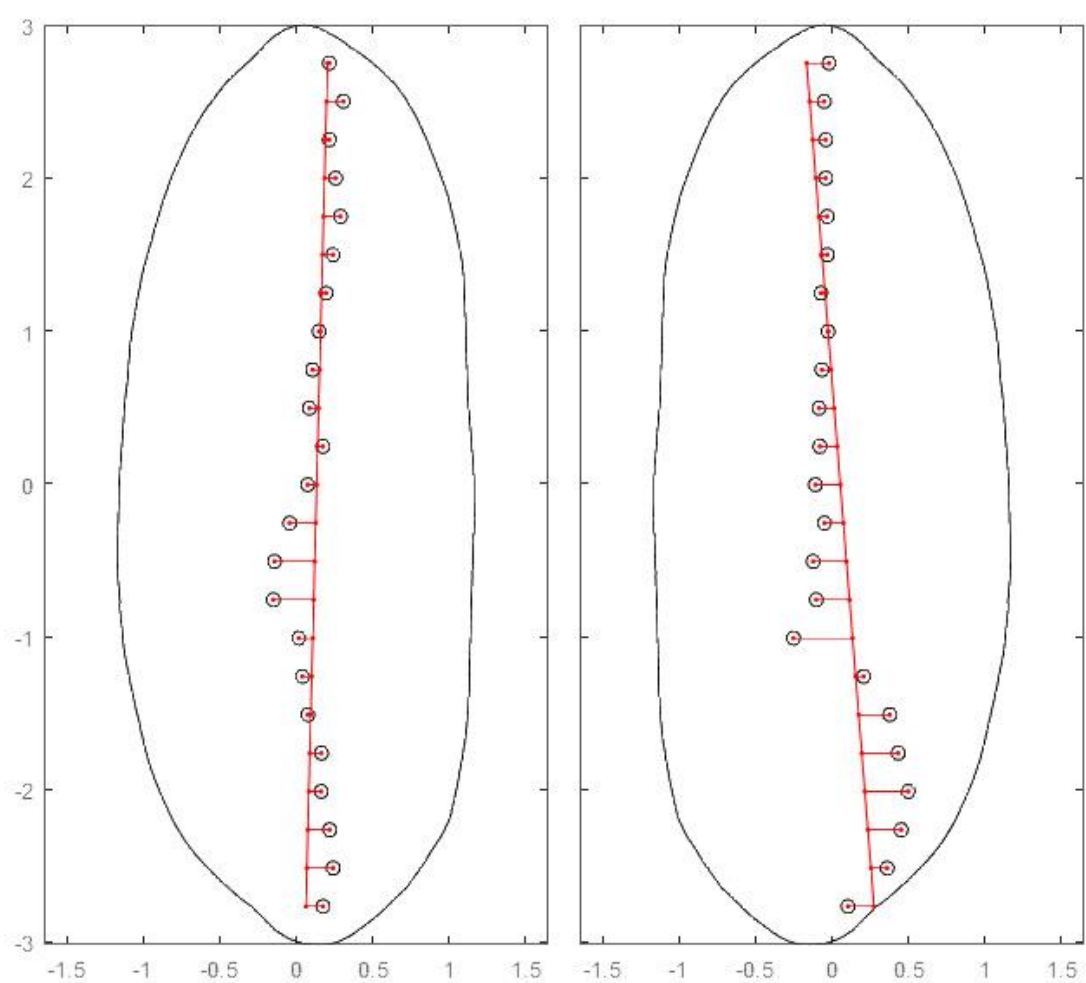

Caliper Grid at specified locations all values are in mm

Edges curvature

Edges regularity

Propietats utilitzades per a la classificació ML

Atributs inherents

Volum
Superfície
Diferències de variabilitat de forma
Diferència de forma mitjana
Diferències de volum
Diferències d'àrea
Desviació de les diferències de simetria bilateral perfectes
Desviació de les diferències de simetria bifrontal perfectes
Diferències de curvatura de la vora esquerra
Diferències de curvatura de la vora dreta
Diferències d'irregularitat de la forma del pla de la vora esquerra
Diferències d'irregularitat de la forma del pla de la vora dreta
Diferències d'irregularitat de la secció de la vora esquerra
Diferències d'irregularitat de la forma del pla de la vora dreta

Mètriques

Longitud màxima
Amplada màxima
Gruix màxim
Longitud de la quadrícula
Amplada de la quadrícula
Gruix de la quadrícula
Longitud a l'amplada de la quadrícula
Longitud al gruix de la quadrícula
Amplada a la cinquena part inferior
Amplada a mitja longitud
Amplada a la cinquena part superior
Gruix a la cinquena part inferior
Gruix a mitja longitud
Gruix a la cinquena part superior

Índexs i ràtios propis...

Activities Firefox Web Browser ML_workflow_3D_seeds x Home Page - Select or cr x ML_workflow_3D_seeds x 127.0.0.1:8888/notebooks/ML_workflow_3D_seeds.ipynb jupyter ML_workflow_3D_seeds Last Checkpoint: 6 minutes ago (autosaved) Logout Python 3 O

Machine learning workflow for the analysis of 3D seeds

Import CSV as an ML-ready array

```
In [7]: import pandas as pd
import numpy as np

trData = pd.read_csv('seedsData.txt')

x_train = np.asarray(trData.iloc[:, :-1])

y_train = np.asarray(trData.iloc[:, -1]) # Last column storing classes
```

```
In [8]: x_train
Out[8]: array([[ 5.17,  3.45,  2.81,  5.12,  3.43,  2.79,  3.21,  2.85,  1.62,
                3.31,  3.16,  1.4 ,  2.77,  2.32],
               [10.57,  6.65,  5.11, 10.56,  6.63,  5.08,  6.13,  5.7 ,  4.8 ,
                6.45,  6.24,  3.89,  5.05,  4.58],
               [12. ,  8.79,  5.25, 11.99,  8.77,  5.15,  7.92,  5.16,  6.92,
                8.53,  8.17,  4.75,  5.13,  4.66],
               [ 6.02,  3.37,  2.33,  5.99,  3.27,  2.33,  3.73,  2.77,  1.97,
                3.15,  3.03,  2.05,  2.32,  1.9 ]])
```

```
In [9]: y_train
Out[9]: array(['Landrace1', 'Landrace2', 'Landrace3', 'Landrace4'], dtype=object)
```

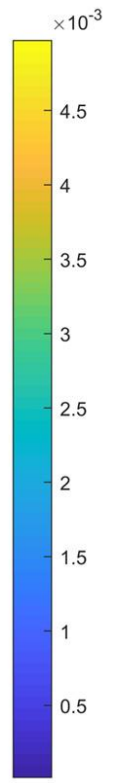
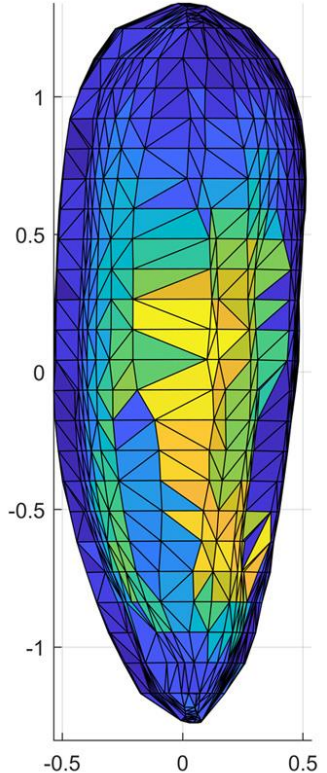
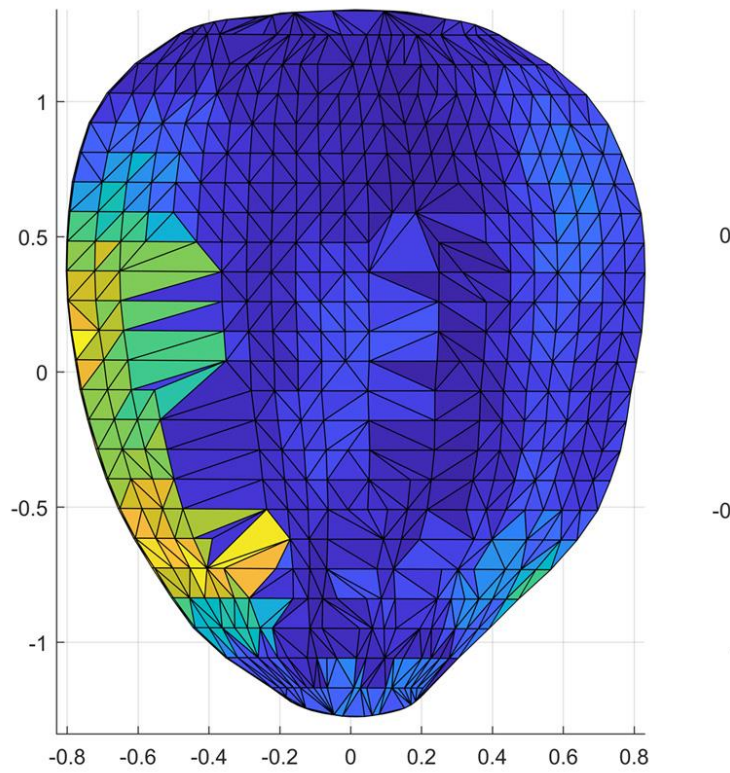
Train the classifier

```
In [10]: from sklearn.ensemble import RandomForestClassifier
```

```
In [11]: clf = RandomForestClassifier(n_estimators=10)
clf = clf.fit(x_train, y_train)
```

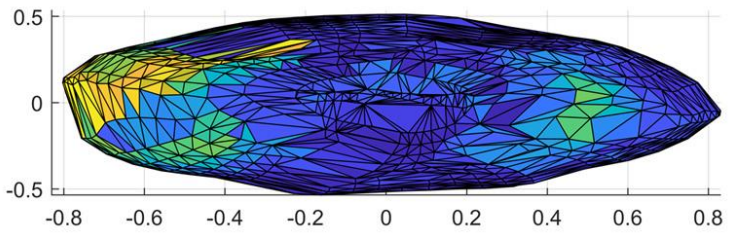
Apply the classifier to unknown seeds

```
In [12]: print(clf.predict([[8.12,4.6,3.53,7.99,4.55,3.52,5.02,6.24,3.33,4.4,4.12,2.1,3.01,3.48]]))
['Landrace2']
```


← 5 microns

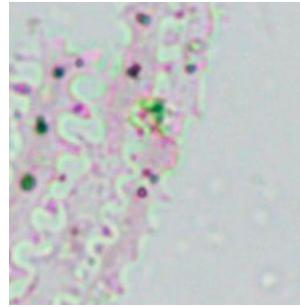
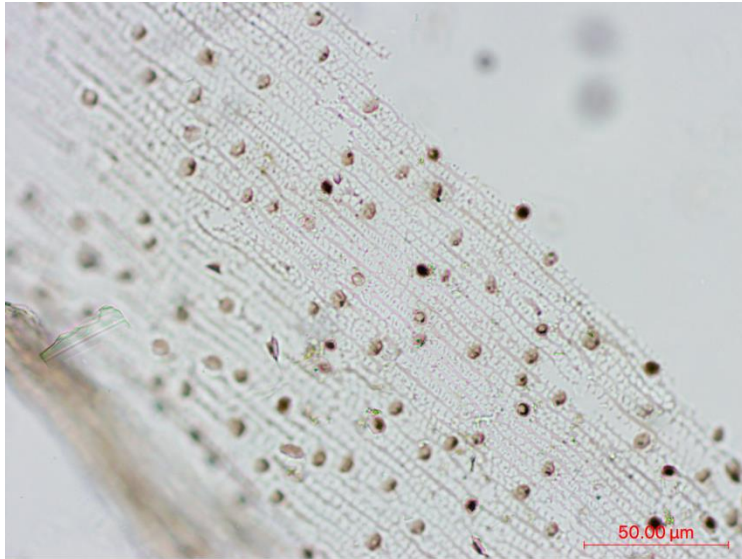
← 0.5 microns

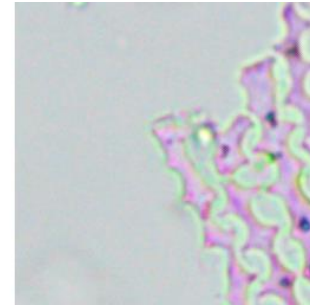
**Analitzant les diferències de forma
entre grups de llavors**

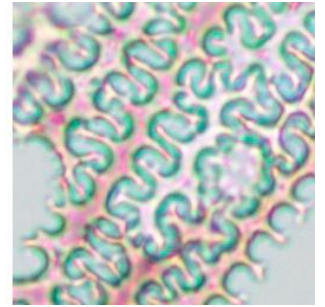
Phytolith identification from microscope images using CNNs

Avena

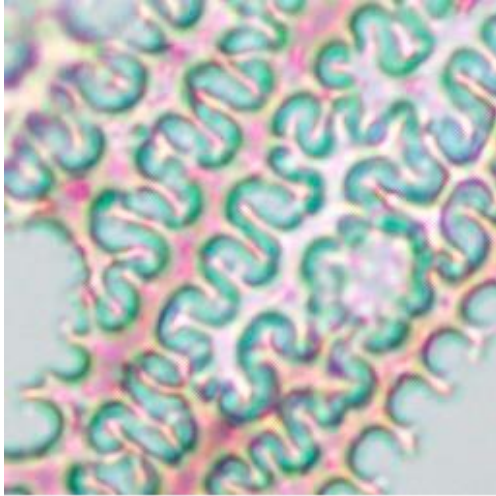
Hordeum

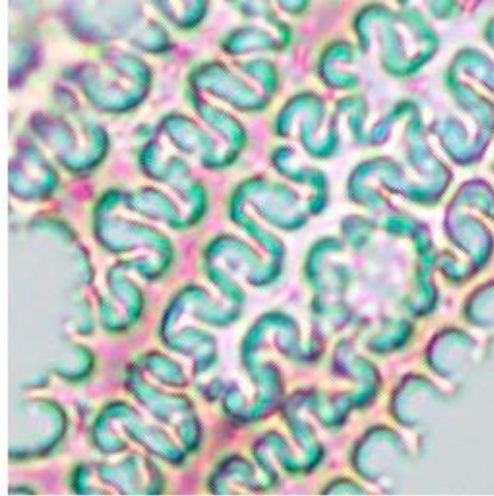
Triticum

Avena phytolith

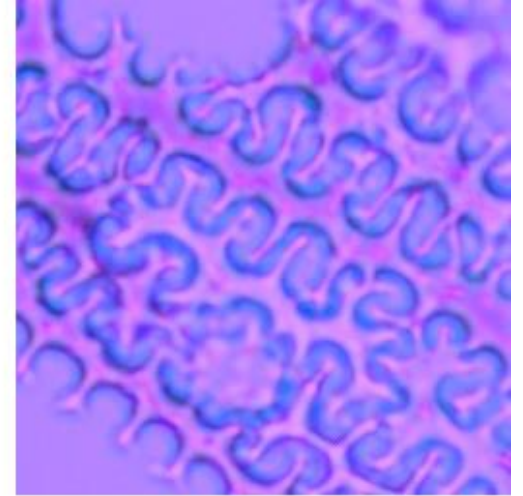
Tècniques d'augment de dades

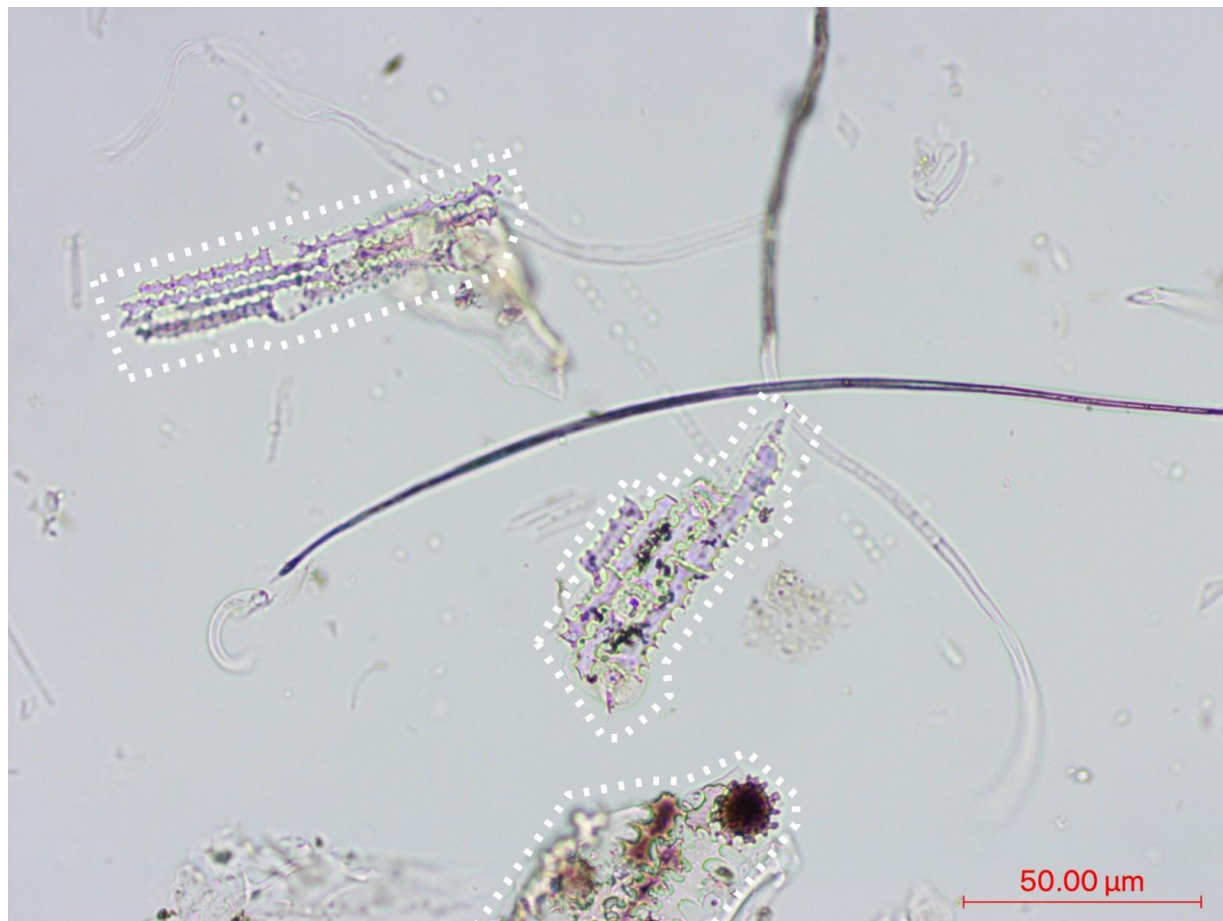
Original

La nitidesa i el desenfocament s'implementen per imitar els canvis d'enfocament en les imatges del microscopi

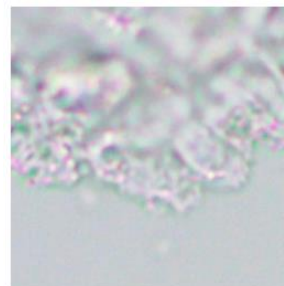
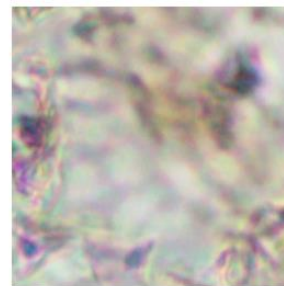

La fluctuació del color s'implementa per ignorar la coloració variable a causa del tractament químic i les variacions del microscopi / càmera
La rotació s'implementa per multiplicar dades

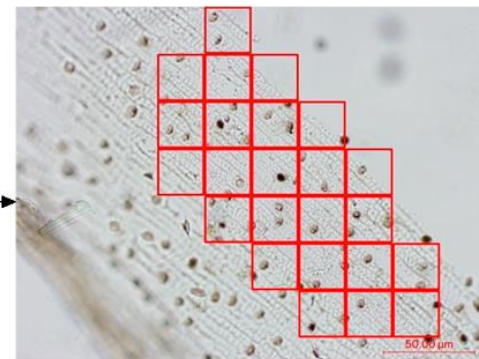
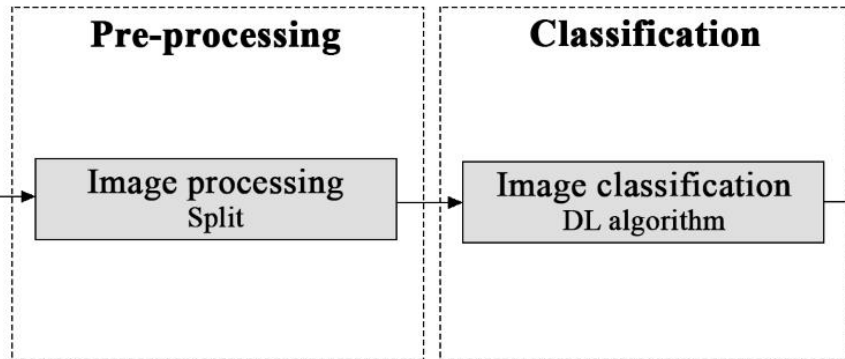
Presència de diversos objectes a la imatge que no són fitòlit

També es van incloure com a dades d'entrenament juntament amb imatges de fons

Microscope image

Identified phytoliths

Predicted classes

	<i>Avena</i>	<i>Hordeum</i>	<i>Triticum</i>	Artifacts	Back.
<i>Avena</i>	95.84%	0.00%	0.00%	2.08%	2.08%
<i>Hordeum</i>	8.33%	79.17%	6.25%	2.08%	4.17%
<i>Triticum</i>	2.08%	0.00%	93.75%	4.17%	0.00%
Artifacts	0.00%	0.00%	2.08%	81.25%	16.67%
Back.	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	100.00%

Refinement of the results and combination of detection and identification algorithms

#	Refinement	Overall Acc.	<i>Avena</i> Acc.	<i>Hordeum</i> Acc.	<i>Triticum</i> Acc.
1	Yes	93.68%	98.44%	93.55%	89.06%
2	No	88.95%	93.75%	91.94%	81.25%

Algoritme llest per ser implementat en fluxos de treball de microscopi digital

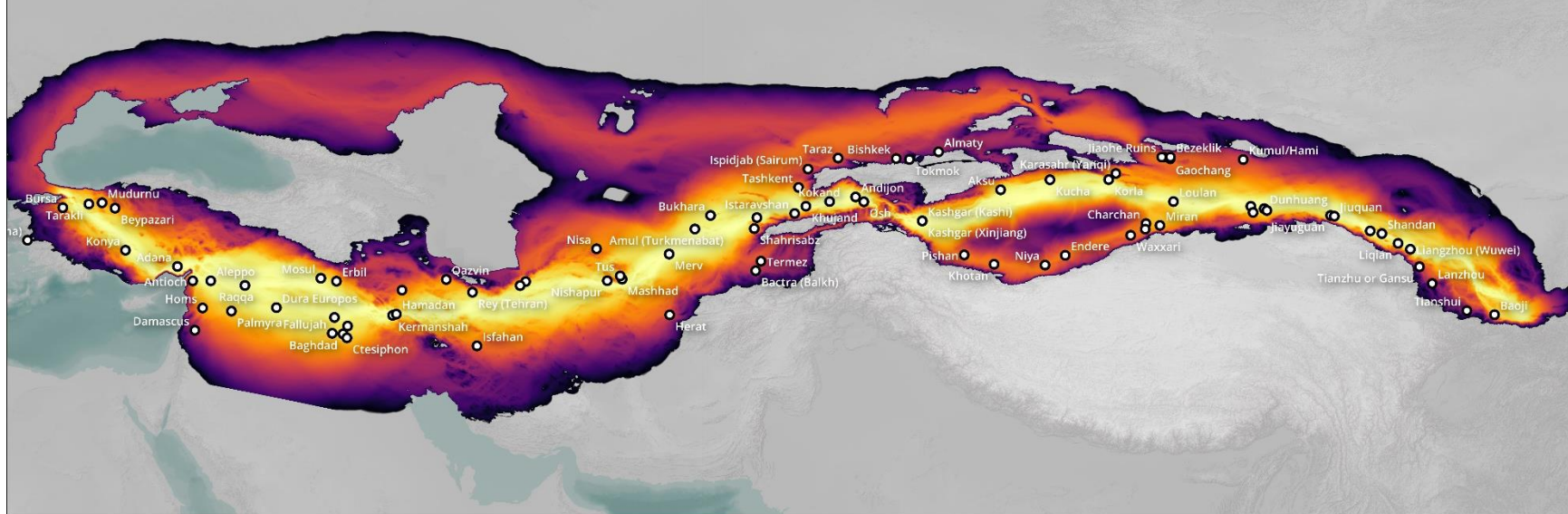
Resultats de la classificació automatitzada de fitòlits en llàmines de microscopi

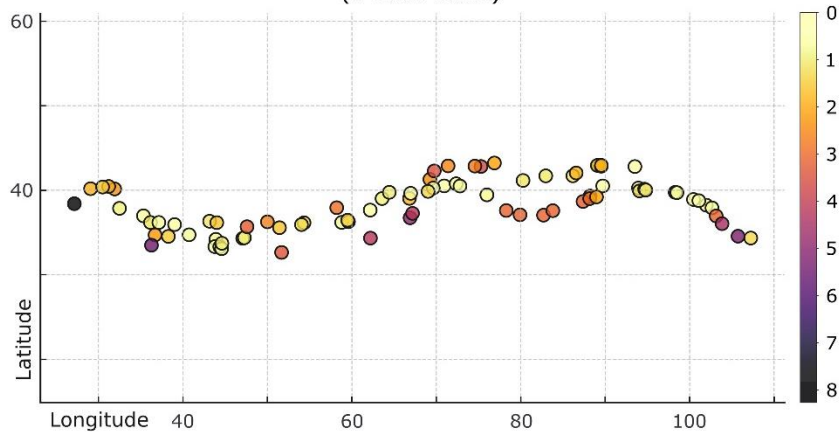
Modelització de rutes
transcontinentals

**VIII JORNADA
DE PATRIMONI
CULTURAL**

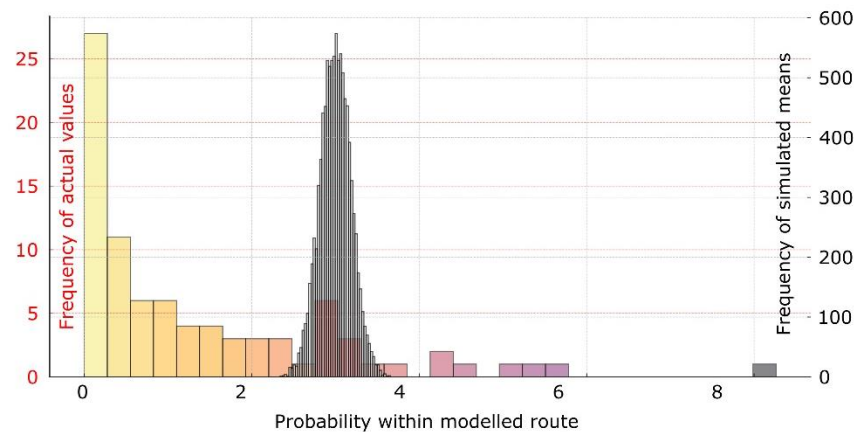
*LA INTEL·LIGÈNCIA
ARTIFICIAL APLICADA
AL PATRIMONI
CULTURAL*

Location of sites according to probability within modelled Silk Road route (0-1000 scale)

Comparison between actual probability values and Monte Carlo simulation

Anàlisi de dades de
Percepció de l'entorn

**VIII JORNADA
DE PATRIMONI
CULTURAL**

*LA INTEL·LIGÈNCIA
ARTIFICIAL APLICADA
AL PATRIMONI
CULTURAL*

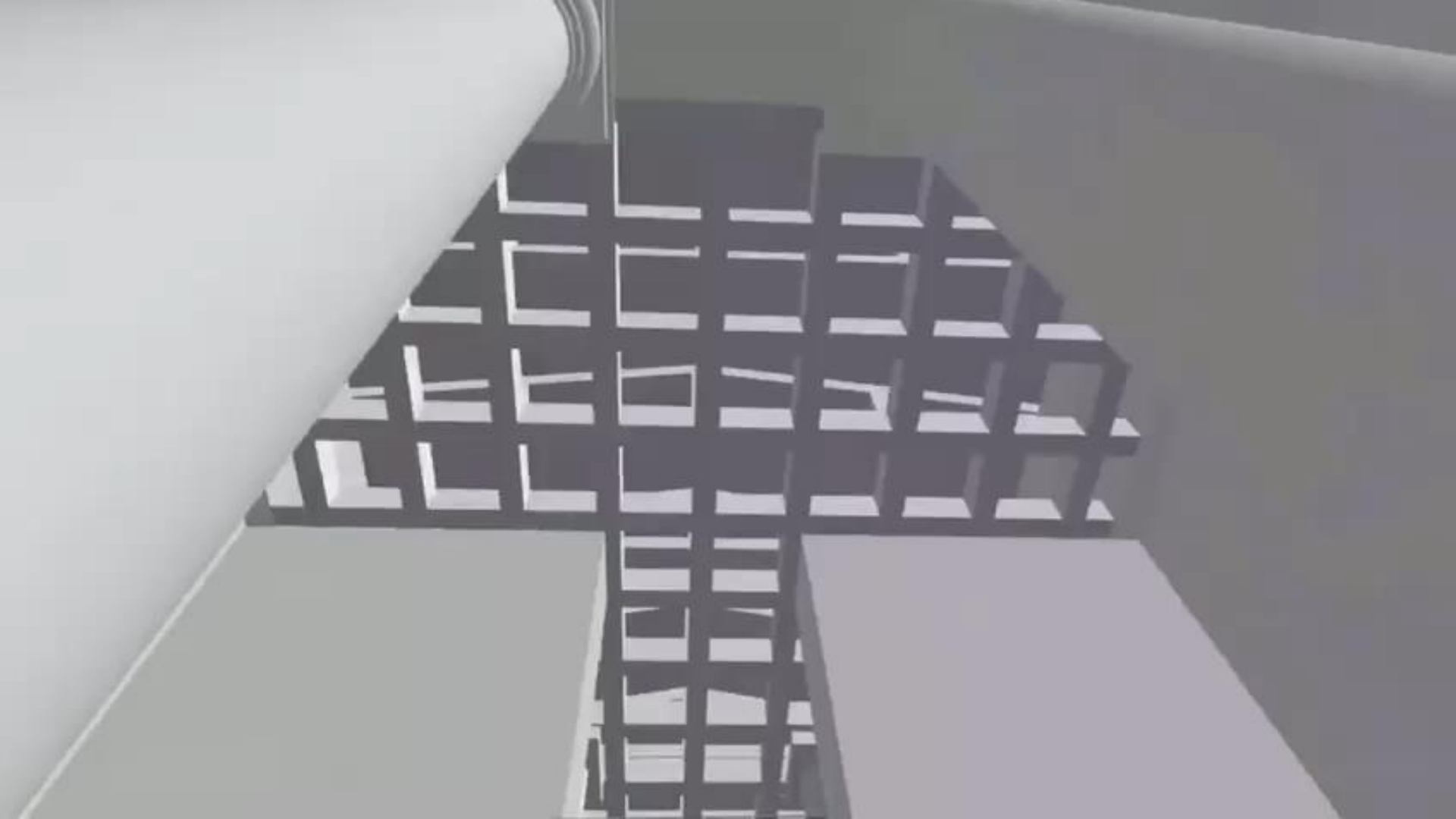

STAR-AGESS MSCA project co-directed with Prof. E. Boutsikas to create georeferenced exploratory virtual environments contextualised in their larger space (horizon) and the skyscape

Conclusions

Vivim un moment apassionant per a l'aplicació de l'aprenentatge automàtic en arqueologia

- Increment disponibilitat de fonts i repositoris accessibles, incloses constel·lacions virtuals de dades multifont i multitemporals
- Augment de l'accés a grans recursos informàtics
- Mètodes de captura de dades cada vegada més barats i eficients
- L'aprenentatge automàtic, la ciència de xarxes i les estadístiques ofereixen una manera única de donar sentit a aquests conjunts de dades complexes i donar-les una aplicació pràctica
- Es poden combinar utilitzant diferents escales amb diferents objectius per crear fluxos de treball únics per resoldre problemes aplicats
- El seu potencial encara està, en gran part, sense explotar
- Proporcionen una gran quantitat d'informació d'alta qualitat, que és essencial per planificar i executar la gestió del patrimoni

Tot i això:

- Cal incrementar els repositoris de dades amb dades específiques pel patrimoni
- Es necessari fer servir combinacions de fonts i algoritmes
- S'han de desenvolupar processos específics pel tractament i anàlisi de dades patrimonials
- Cal desenvolupar formes de d'augment de dades, incloent-hi dades sintètiques
- Cal implicar els professionals del patrimoni en desenvolupament dels entrenaments del algoritmes
- Es necessari realitzar validacions extensives

Gràcies per la vostra atenció

GOBIERNO
DE ESPAÑA

MINISTERIO
DE CIENCIA
E INNOVACIÓN

Els treballs presentats han estat realitzats en col·laboració amb:

Iban Berganzo-Besga

Felipe Lumbreras

Efrosyni Boutsikas

Nazarij Buławka

Arnau Garcia-Molsosa

Francesc C. Conesa

Paloma Aliende

Molts altres col·laboradors han participat en el desenvolupament d'aquests treballs